Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 237 (9733). ● 1989 йил 13 декабрь ● чоршанба ● Баҳоси 3 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

11 декабрь куни Кремлда СССР Олий Советининг Раиси М. С. Горбачев раислигида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди.

Мажлисда СССР халқ депутатлари иккинчи съезди ишини ташкил этиш масалалари кўриб чиқилди.

Иккинчи съезднинг кун тартиби ва иш тартиби билан боғлиқ таклифлар муҳокама қилинди ва СССР халқ депутатлари группалари вакилларининг йиғилишида кўриб чиқиш учун топширилди.

СССР Олий Совети Президиумининг СССР халқ депутатлари иккинчи съездига тайёргарлик комиссиясининг ишига якун ясалди. Бу масала хусусида комиссия раиси, СССР Олий Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов ахборот берди.

СССР Олий Совети халқаро ишлар комитетининг А. С. Дзасохов қилган ахбороти юзасидан тинчлик учун халқаро Ленин мукофоти тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Тинчлик учун халқаро Ленин мукофотининг янги мақоми ва комитет тўғрисидаги янги низом тасдиқланди.

СССР Олий Советининг топширигига мувофиқ СССР Олий Советининг «Афғонистондаги совет қўшинлари қисмларининг жиноят содир этган собиқ ҳарбий хизматчиларини афв этиш тўғрисида»ги қарорини қўллаш тартиби тасдиқланди. Бу масала юзасидан СССР олий судининг раиси Е. А. Смоленцев ахборот берди.

Мажлисда давлат турмушининг бошқа масалалари кўриб чиқилди.

(ТАСС).

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ АСОСИЙ МАСАЛАЛАРИ

Москвада СССР халқ депутатларининг иккинчи Съезди иш бошлади

Кремлда 12 декабрь куни эрталаб соат 10 да СССР халқ депутатларининг иккинчи Съезди иш бошлади.

Съездни очиш чоғида СССР Олий Советининг Раиси **М. С. Горбачев** нутқ сўзлади. Ҳозирги Съезд билан, деди у, халқ депутатлари биринчи Съезди ўртасида олти ой вақт ўтди, биринчи Съездда тубдан янгиланаётган сиёсий системанинг пойдеворн қўйилди. Шу ярим йилда биз ғоят тиғиз маромда яшадик. Ватанимиз тарихида воқеаларнинг мўллиги, уларнинг мамлакат тақдирига, унинг келажагига таъсири жиҳатидан бу даврга тенглашадиган давр жуда кам.

Аслини олганда, айни шу даврда халқимиз онгида бурилиш юз берди. Партия ташаббуси билан бошланган инқилобий ўзгартишлар халқ оммасининг кенг қудратли ҳаракатига айланди. Шу сабабли бу ҳаракат енгилмасдир. Қайта қуриш, жамият турмушини инсонпарвар демократик социализм принциплари асосида янгилаш ана шу халқ ҳаракатида кафолатга эга бўлиб, муқаррар тус олди. Бу ҳақда биз ишонч билан гапира оламиз. Мамлакатда социалистик ҳуқуқий давлатни барпо этиш реал тус олди.

Умуман ана шу жараёнда биринчи Съездда сайланган СССР Олий Совети ўзининг кучли ва ижобий жиҳатларини кўрсатди. Халқ депутатларининг кўпчилиги у ёки бу шаклда СССР Олий Совети ишида бевосита иштирок этмоқда. Бутун мамлакат янги Совет парламентининг дастлабки ишларини диққат билан кузатиб турибди. Унинг фаолиятидаги ҳамма нарсалар ҳам ҳали мақталаётгани ва маъқуллнаётгани йўқ. Унинг шаънига кўпгина ҳақли танқидлар айтилмоқда. Шунга қарамай, чиқариладиган хулоса равшан: ишга лаёқатли, кучли депутатлар корпуси вужудга келди, мамлакатнинг давлат ҳаётига янги, ўзига хос равишда фикрловчи сиёсий арбоблар кириб келди.

Олий Совет ишининг асосий якуни — бу бир қанча янги муҳим қонунлар ва қонун лойиҳаларидир, улар ижтимоий ва давлат тузумимизни янгилаш учун ҳуқуқий негизни яратади.

Ижара тўғрисида қонун қабул қилинди. Мулк тўғрисида, ер ҳақида, маҳаллий бошқарув ва маҳаллий хўжалик тўғрисида, пенсиялар тўғрисида, отпускалар ҳақида, матбуот тўғрисида Қонун лойиҳалари умумхалқ муҳокамасига қўйилди. Ўртоқлар, бу ишлар онгли равишда қилинди. Гап бундан кейинги ўн йилликларда жамиятимиз тараққиётини белгилаб берадиган қонун актлари тўғрисида бормоқда. Биз хато қилмаслигимиз керак, шу сабабли халқ билан маслаҳатлашиш лозим. Биз халқ манфаатларини ва иродасини билишимиз, бу иро-

(Давоми 2-бетда).

СОВЕТ ХАЛҚИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг МУРОЖААТНОМАСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил 9 декабрдаги Пленумида қабул қилинган

Ўртоқлар! Мамлакатимиз республика ва маҳаллий Советларга сайлов бўсағасида турибди. Бу сайловнинг ўтказилиши сиёсий ислоҳотнинг янги босқичи бўлади, натижада Советлар янги сифатга эга бўлади, халқ ҳокимиятининг яхлит системаси барпо этилади. Партия 1985 йил апрелида бошлаган қайта қуришнинг мақсадларидан бири амалга ошади.

Совет жамияти сайловга фақат назария соҳасида эмас, айни вақтда қайта қуриш практикасида ҳам жиддий асослар билан бормоқда.

Жамият ўзгарди, одамлар ўзгармоқда, қайта қуриш уларга гражданлик қадр-қимматини, ўзларининг қай даражада аҳамиятга эга эканликларини ҳис этишни қайтариб бермоқда. Одамлар ўзларига ишона бошладилар. Улар жамиятнинг «мурувватчалари» ҳисобланган вақтлар ўтиб кетди, у давр энди қайтиб келмайди — улар ўзини инсон, шахс деб ҳисоблайдиган вақт келди. Ақл-идрок, истеъдодлар эркин мусобақаси учун шароит яратилмоқда, ижод қилиш учун имкониятлар очилди. Социализм қиёфаси инсонпарвар ва хилма-хил бўлиб бормоқда.

Ислоҳотнинг биринчи босқичи, СССР халқ депутатлари съездининг, СССР Олий Советининг иши мамлакатда ўзгача сиёсий муҳитни — рўй-ростлик, баҳслашиш, гражданларнинг давлат ишларидан қизғин манфаатдорлиги муҳитини вужудга келтирди. Қарорларни ишлаб чиқиш чоғидаги вариантларнинг кўплиги, уларнинг ижтимоий ва илмий экспертизадан ўтиши ва назорат қилиниши долзарб муаммоларга энг мақбул ёндашувни таъминламоқда.

Инсон қадр-қиммати иқтисодиётда ва маънавий соҳада, ички ва халқаро сиёсатимизда қарор топмоқда. 1990 йил плани ва бюджети иқтисодий сиёсатнинг асосини тамоман инсон эҳтиёжларига бўйсундирди. Ижтимоий тафаккур қайта тикланмоқда, унинг тазйиқида эски ақидалар чок-чокидан сўкилмоқда. Фан, маданият, маориф турғунликдан чиқмоқда. Ошкоралик, матбуот эркинлиги янги сифатга эга бўлмоқда. Кўп жиҳатдан қайта қуриш туфайли атрофимиздаги оламга фақат биз ўзгача кўз билан қараётганимиз йўқ, дунё ҳам ўзгача — у бизга катта ишонч билан қарамоқда ва бизни тушунмоқда.

КПСС Марказий Комитети вазиятни соддалаштирмайди. Вазият оғир. Эскилик емирилмоқда, янгилик қийинчилик билан қарор топмоқда. Тақчиллик, бозорнинг номутаносиблиги таъсир ўтказмоқда. Иш ташлашлар, миллатлараро можаролар жамиятни ларзага солмоқда. Қайта қуришдаги кескинлик чўққига чиқди. Бардош берсак — довондан ўтамиз, бардош беролмасак — орқага ва пастга қараб тушиб кетамиз.

Мамлакат учун мураккаб бўлган шу даврда КПСС Марказий Комитети бутун масъулиятни ўз зиммасига олиб айтадики, партия ва давлат раҳбариятида ҳеч ким вазиятдан кўз юмаётгани йўқ. Раҳбарият вазиятнинг жиддийлигини ҳам, нохуш тенденцияларни ўзгартиришга имкон берадиган тадбирлар ва чоралар зарурлигини ҳам тўла-тўкис тушуниб турибди. Ўзининг навбатдаги съездига тайёргарлик кўраётган партия мамлакатни ҳозирги мушкул ҳолатдан тезроқ олиб чиқишни ҳозир ўзининг асосий вазифаси, деб билади. КПСС сайловолди программасининг таянч нуқтаси ана шундай. Шу муносабат билан партия ҳар бир сайловчига, ватанпарварга мурожаат қилади: бу ишда партияни қўллаб-қувватланг, ўртага қўйилган умуммиллий мақсадга эришишга ҳар томонлама ва конкрет ишларингиз билан кўмаклашинг.

Ўртоқлар! Қайта қуриш давомида сиёсий система ислоҳоти қадам-бақадам амалга оширилмоқда, ҳуқуқий социалистик давлат асослари барпо этилмоқда. Қонунлар мажмуи тўлиб боряпти, бу қонунларнинг кўплари новаторча тусда бўлиб, социалистик демократияни янги поғонага кўтаради.

Инсоннинг неча йиллар мобайнида ҳокимиятдан тобора бегонасираб борганлигини бартараф этиш — сиёсий ислоҳотнинг мазмуни ана шундадир. Ҳозир ислоҳот энг масъулиятли босқичга кўтарилмоқда: давлат ҳокимиятининг юқори қаватларида янги сиёсий механизмлар бунёд этилганидан кейин республика даражасида ва маҳаллий даражада сиёсий омиллар қайта тикланди. Қуйи бўғинларнинг мустақилликка ва қонуний ҳуқуққа эга бўлиши — қайта қуришни кенг кўламда жадаллаштириш, унинг миқёси ва теранлигини кенгайтириш йўлидир.

Сайловда ўз таркиби жиҳатидангина эмас, моҳияти, вазифалари, иш услуби жиҳатидан ҳам янги ҳокимият органларини сайлаш лозим бўлади. Барча даражалардаги Советлар, жойлардаги бошқарув органлари зарур ҳуқуқларни, молиявий моддий ресурсларни қўлга киритар эканлар, улар ўз регионларининг иқтисодий ижтимоий тараққиёти учун ҳам бутун масъулиятни зиммаларига оладилар. Янги шароитда энди ҳеч ким панада бемалол ўтира олмайди, ўз ваколатларини ҳам, сайловчилар олдидаги ўз мажбуриятларини ҳам бошқа бировларнинг елкасига юклай олмайди.

Сиёсий ислоҳотнинг умумий кўламида партиянинг ўзида ҳам қайта қуриш бормоқда. КПСС ўзига хос бўлмаган маъмурий, хўжалик вазифаларидан холи бўлиб, куч-ғайратларини қайта қуриш сиёсатини чуқурлаштиришга, бу сиёсатни халқ фақат қабул қилиши учунгина эмас, айни вақтда фаол қўллаб-қувватлаши, ушбу сиёсатни изчиллик билан амалга ошириши учун ҳам курашга жамламоқда.

Партиянинг янгиланиши ва жамиятнинг янгиланиши бир-бири билан чамбарчас боғланган. КПСС ўзини ўзи поклаш жараёнида ўзининг ғоявий ва маънавий фазилатларини тикламоқда. Ҳақиқатта якка ўзи даъвогарлик қилиш, муросаю мадора ва бошқача фикрлашни рад этиш ўтмишда қолиб кетди. Партия социалистик негизда ҳаракат қилаётган барча ижтимоий ҳаракатлар, бирлашмалар ва гуруҳлар билан мулоқотга ва шерикликка, амалий ҳамкорлик қилишга тайёрдир.

Шу билан бирга, жамият ўзига нисбатан қўяётган катта талабларни уқиб олаётган, адолатли танқиддан сабоқ чиқараётган партия ўзини бадном этишга, халқ билан ўзи ўртасига нифоқ солишга бўлаётган уринишларни қатъиян рад этади. У инқилобий ўзгаришлар негизида мамлакатда ижтимоий барқарорликни таъминлаш, манфаатларни уйғунлаштириш, ўнг ва сўл экстремизм, миллатчилик ва шовинизм кўринишларига кескин зарба бериш, Совет социалистик давлатининг яхлитлигини сақлаш учун барча ишларни қилади.

Биз халқ депутатлигига номзод бўлган коммунистларга мурожаат қиламиз. Халқ олдида ҳисоб бериб айтадиган гапингиз ва ижобий ўзгаришлар заминида одамларга айтадиган таклифларингиз бор — қайта қуриш даврида орттирилган тажриба ва КПССнинг сайловолди ҳаракат дастури бунинг учун зарур асос беради. Партия сиёсий устомонлик билан ғаразгўйлик ёки тутуруқсизлик қилмаётганини, халқ манфаатлари ҳақида қайғураётганлигини, замон даъватига, жамиятнинг ҳаётий эҳтиёжларига қодир эканлигини исботлади. Ана шундай сиёсий позицияларда туриб ҳар қандай мунозарада дадил ва рўйрост қатнашиш, сайловчилар билан мулоқот олиб бориш мумкин ва лозим.

Ўртоқлар! Социализм янгиланиши керакми ёки йўқми, деган асосий масала, аввало, ижтимоий-иқтисодий соҳада ҳал этилади. Биз энди теран ўзгаришлар палласига қадам қўймоқдамиз, иқтисодий ислоҳотдаги асосий маррага — социалистик мулк шаклларини ўзгартиришга жуда яқинлашиб келдик. Мулк тўғрисидаги, ер тўғрисидаги, ижара тўғрисидаги ва бошқа қонунлар асосида меҳнат коллективи завод, шахта, ферманинг ҳақиқий хўжайинига айланади, ўз мавқеини, мамлакат учун жавобгарлигини янгича идрок этади. Зиёлиларимиз интеллектуал мулк ҳуқуқини оладилар, бу эса янги техника, янги ғояларни яратувчилар аҳволини тубдан ўзгартиради.

Партия иқтисодиётни ижтимоий жиҳатдан тубдан қайта йўналтириш, ижтимоий соҳага раҳбарликни республика органлари ва маҳаллий Советлар қўлида тўлароқ жамлаш сиёсатига содиқдир. КПССнинг ижтимоий сиёсати барча авлодлар, жами регионлар ва халқ хўжалигининг барча тармоқлари меҳнаткашларининг эҳтиёжларига қаратилгандир. 1990 йилда жорий истеъмолга ва ижтимоий соҳани ривожлантиришга миллий даромаднинг қарийб 87 фоизи сарфланади.

Партия истеъмол бозорини рисолага келтириш, молияни, пул муомаласини соғломлаштириш, болали оилалар, студентлар, ўқувчиларнинг моддий аҳволини яхшилашга сабот-матонат билан ҳаракат қилмоқда. Меҳнаткашлар, пенсионерлар, аҳолининг кам ҳақ оладиган қатламлари даромадлари пулнинг қадрсизланишидан муҳофаза этилиши керак. Сайлов йилида 25 миллиондан ортиқ кам таъминланган одамларнинг пенсиялари, нафақа ва имтиёзлари оширилмоқда. Партия ташаббуси билан ижтимоий адолат тикланмоқда, ўринсиз имтиёзлар бекор қилинмоқда. Халқ маорифи, соғлиқни сақлашни ривожлантириш, инсонни экологик жиҳатдан муҳофаза этиш юзасидан ҳам катта тадбирлар белгиланди ва амалга оширилмоқда.

Партия амалда меҳнатга асосланган якка тартибдаги ва кооператив фаолиятнинг ривожланиши тарафдоридир. Аммо биз зоҳира иқтисодиётга, чайқовчиликка қарши, қийинчиликлардан фойдаланиб текинхўрлик қилаётганларга қарши кескин курашаверамиз. Партия ижтимоий адолат тарафдоридир, аммо у ижтимоий тайёрга-айёрликка қаршидир. Бу ўринда ягона солиқ системаси самарали омил бўлиши керак, ана шу системани пайсалга солмай яратиш шу куннинг талабларидан биридир.

КПСС Марказий Комитети интизомнинг бўшашиб кетаётганлиги, хўжасизлик, тартибсизлик ва бош-бошдоқлик авж олганлиги сабабли меҳнаткашлар ҳақли равишда хавотирга тушаётганликларига қўшилади, бу ҳоллар халқ фаровонлигига зиён етказмоқда, янгиланиш жараёнларини секинлаштирмоқда, Марказий Комитет буларнинг ҳаммасига қатъиян хотима бериш лозим, деб ҳисоблайди. Бутун жамият бирлашиб берадиган зарба жиноятчиликнинг мамлакатдаги ҳозирги хуружига қатъий жавоб бўлиши керак. Совет кишиси ҳамма жойда — уйида, кўчада ва иш жойида ўзини дадил ва хавф-хатарсиз ҳис этиши лозим.

Партия мамлакат ва жамиятдаги аҳвол учун бутун масъулиятни англаб турибди, аҳволни ўнглаб олишга азму қарор қилган, лекин амалга ошмайдиган ваъдаларни бера олмайди. Биз ҳаммамиз маблағимиз ва меҳнатимизга яраша яшашимиз керак. КПССнинг сайловолди ҳаракат дастури иқтисод мўъжиза инъом этаётгани йўқ. Бу ҳаракат дастури халқ хўжалигидаги ишлар аҳволини тубдан яхшилашга қаратилгандир, бу дастур ҳар бир оиланинг, ҳар бир кишининг эҳтиёжлари, манфаатларига мувофиқ келади. Бу — мамлакатни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан тиклаш, гражданларни ижтимоий жиҳатдан ишончли тарзда ҳимоя этиш программасидир. Партия биргаликда куч-ғайрат сарфлаш йўли билан мазкур программа қайта қуришнинг реаллигига айланиши учун барча ишларни қилади.

СССР гражданлари! Иттифоқимиз жўн бўлмаган синовларни бошидан кечирмоқда. Илгариги тангликлар акс садоси таъсири сезилмоқда. Аммо, ҳар қалай, қайта қуриш чоғида уйғунроқ, янгиланган федерация, одамлар ўртасида ҳам, халқлар ўртасида ҳам янгича тушуниш вужудга келмоқда.

Партиянинг миллий муносабатлар соҳасидаги ҳаракат дастури — барча даражалардаги Советлар депутатларига сайловчиларнинг умумлаштирилган наказидир. Совет оиласидаги ҳар бир халқнинг ўзаро манфаатларини, ССР Иттифоқининг интернационал жипслигини ўйлаб, конкрет ишлар рўёбга чиқарила бошлади. Барча иттифоқдош республикаларнинг мустақиллиги изчиллик билан тўлақонли мазмун касб этмоқда, уларнинг сиёсий, ҳуқуқий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги мустақиллиги ўсмоқда. Автоном республикалар ва бошқа миллий тузилмаларнинг ҳуқуқлари кенгайтирилмоқда.

Қудратли, барқ уриб яшнаган республикалар — бутун мамлакатнинг бахт-саодатидир. Қудратли иттифоқ давлати ҳар бир республиканинг бахт-саодатидир. Бундан буён мамлакатнинг ҳеч бир ерида миллатларнинг ҳуқуқлари бутун маърифатли жаҳонда эътироф этилган инсон ҳуқуқларига зид бўлмасин — сайловчилар худди ана шуни кутиб турибдилар. КПСС ҳар қандай камситишни, жумладан, миллатига қараб камситишни истисно этиш тарафдоридир, ҳар бир оила, ҳар бир граждан ўзининг жонажон миллий муҳитида эркин камол топиши, ҳар қандай ерда ҳам ўзини ҳаловатда ҳис этиши тарафдоридир.

Меҳнат ва ўқув коллективларида, ҳарбий коллективларда миллий ва байналмилал муддаолар ҳамма жойдагидан кўра ҳам чамбарчас боғланиб, узвий равишда ҳал этилади. Бу коллективларнинг аксарияти кўп миллатли бўлиб, муштарак фикр-ўйлар, манфаатлар туфайли бирлашган. Ҳозир улар миллатлараро муносабатлар барқарорлигининг белгиловчи омили бўлиб қолмоқда. КПСС Марказий Комитетининг: ҳамиша инсоний жамият, ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликнинг намунаси бўлингиз! — деган даъвати меҳнаткашларнинг коллективларига қаратилгандир.

Бўлажак сайлов йиғилиб қолган ва янгидан пайдо бўлаётган энг ўткир муаммоларни тезроқ ҳал эта оладиган, кескин вазият вужудга келган жойлардаги аҳволни юмшатадиган, миллий адоватни тинчитадиган, мамлакатнинг ҳамма жойида одамларнинг осойишталиги, хавфсизлиги, келажакка ишончини тиклайдиган ҳокимият органларини вужудга келтириши мумкин ва лозим.

Гуноҳкор авлодлар бўлмаганидек, айбдор халқлар ҳам йўқ, — ҳозир жуда зарур бўлган қайта қуриш руҳидаги жипслашувга мана шу ҳақиқат асос бўлмоғи керак. Умумий хонадонимизда ҳеч бир ишни сиз билан биз учун ҳеч ким қилиб бермайди. Қайта қуришнинг ижтимоий, миллий негизи нақадар кенг бўлса, унинг муваффақияти шу қадар нақд бўлади.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикаларнинг коммунистларига мурожаат этади. Сизлар яхлит Совет Иттифоқи коммунистик партиясига мансубсизлар. Ўз республикаларингиз, автоном тузилмаларингиз манфаатларини кўзлаб, ўйлаш ва ҳаракат қилиш билан бирга партиянинг бирлигини сақлангиз, уни миллий белгиларга қараб ажратиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қаттиқ зарба берингиз. Партияни федерациялаш қайта қуриш учун ҳалокатли оқибатларга олиб борган бўлур эди. Сайловчи ўртоқлар! Коммунист номзодлар учун, КПССнинг сайловолди ҳаракат дастури билан бирдам бўлган ва уни рўёбга чиқариш учун фаол курашадиган партиясизлар учун овоз берингиз.

Ўртоқлар! Мамлакат ҳозирги тараққиётнинг зиддиятлилиги маънавий-мафкуравий соҳада қўшимча кескинликни вужудга келтирмоқда. Ларзалар бўлиши мумкин, деган ҳар хил уйдирма ва бўҳтонлар афкор оммага таъсир этмоқда. Танг вазиятдан қутилишнинг нореал йўлларини, мўъжизакор тавсияномаларни тиқиштиришга уринишлар ҳам беозор эмас. Хатарли хомхаёллар йўлига оғиб кетиш аҳволни тағин ҳам оғирлаштирган бўлур эди. Жозибали баландпарвоз иборалар неча марталаб катта номаҳрумликларга, халқ учун ҳам, социализм учун ҳам фожиаларга сабаб бўлган.

«Барқарорлаштириш» деган баҳона билан тараққиётимизни орқага буриб юборишни, шу йўл билан мамлакатни яна жаҳолат ботқоғига, инқирозга дучор қилишга уринаётганларнинг панд-насиҳатларига берилмаслик керак. Биз орқага эмас, балки олға қараб боришимиз керак. Марказий Комитет ўз халқига ишонмасликни ҳақорат деб билади ва уни рад этади. Марказий Комитетнинг шунга ишончи комилки, тушкунлик кайфиятларида қарама-қарши туриш, ҳақиқатни уйдирмадан фарқ қилиш, сўллик иллатларига ҳам, консервативлик касалларига ҳам берилмаслик учун совет кишиларида донолик ҳам, мардлик ҳам етарлидир. Биз фавқулодда ҳолатга қаршимиз, «кучли қўл»га ва танлаб олган йўлимиздан ўзга томонга чекинишларга қаршимиз. Партиянинг мавқеи — реализм, сиёсатда, иқтисодиётда, ижтимоий тараққиётда демократиялар позициясидир.

Октябрь инқилобидан сўнг босиб ўтилган йўлга баҳо берар эканмиз, инқилоб ўз ваъдаларининг ҳаммасини бажарди, дея олмаймиз. Лекин шу ҳам ҳақиқатки, етмиш йил давомида Совет Иттифоқи жаҳондаги энг қудратли давлатлардан бирига айланди. Танлаб олинган социалистик йўлга садоқат халқнинг онгига, унинг адолат тўғрисидаги тасаввурига сингиб кетди, энг асосий қадрият даражасига етди. Партия ҳам шу қадриятларга содиқдир. Лекин бу тарихий ҳаракатнинг ўзгармай давом этавериши эмас. Биз ўзлигимизни англаб етиб, тарих ҳақиқатини тушуниб етиб, янглишишлар ва ҳатто фожиаларни бартараф этиб, жамиятнинг реал ҳаракатида келажак сари тўғри йўлни топишга интилмоқдамиз.

Марказий Комитет совет кишиларини ишонтириб айтадики, ҳар бир ишда халқнинг фикрига таянади, ўзгартишлар йўлидан боради, интеллектуал ва маънавий тараққиётга, маданиятларнинг ривожланиши ва бир-бирини бойитишига кўмаклашади, шахсни камол топтириш ва уни ҳимоя қилиш учун барча шарт-шароитни яратаверади, умумбашарий қадриятларнинг устунлигини ҳимоя қилаверади.

Азиз ўртоқлар!

Қайта қуриш совет жамиятини янгилаб, социализмга унинг чинакам демократик ва инсонпарварлик қиёфасини қайтариб, атрофимиздаги оламни ўзгартирмоқда, соғломлаштирмоқда ва бу оламда бизнинг обрў-эътиборимизни оширмоқда. Уруш хавфи узоқлаштирилди ва Совет Иттифоқининг хавфсизлиги мустаҳкамланди. Илғор ва демократик кучлар социализм қиёфасида илҳомбахш намунага эга бўлмоқдалар, янги, янада хавфсиз ва адолатли дунёни барпо этиш умидларини социализм билан боғламоқдалар.

Совет қўшинларининг Афғонистондан олиб чиқилиши сўнгги йиллардаги ғоят муҳим воқеа бўлди. Ҳозирги пайтда бизнинг биронта ҳам аскаримиз дунёдаги бирон жойда чет эллардаги ҳарбий ҳаракатларда қатнашаётгани йўқ. «Совуқ уруш» шамолларидан кейин дунё илиқ бошлади. Ишончсизлик, шубҳа ва душманлик ўрнини ҳамжиҳатлик, ҳамкорлик ва яхши қўшничилик эгалламоқда.

Шиддатли ташқи сиёсий фаолият ички муаммоларимизни, жумладан, ижтимоий-иқтисодий муаммоларимизни ҳал қилиш билан ҳам чамбарчас боғлиқ. Ҳарбий соҳада кескинликнинг юмшаши сезиларли иқтисодий самара бермоқда. Мамлакатимизда қурол-яроғ омборларини қисқартириш бошланди. Мудофаа тармоқлари қувватларининг талайгина қисми ҳарбий маҳсулот ишлаб чиқаришдан аҳоли учун товарлар ишлаб чиқаришга ўтказилмоқда.

Биз меҳнаткаш халқнинг фарзанди ва ҳимоячиси бўлган Қуролли Кучларимизни янгилаб ва демократиялаб, уларнинг жанговар қобилиятини замонавий даражада сақлаб туриш тўғрисида ғамхўрлик қилишга мажбурмиз.

Партия ишонтириб айтадики, янги тафаккурга таянувчи, совет ва жаҳон жамоатчилигининг ишонч мандатини олган СССР ташқи сиёсий йўли асосли, ўзгармас тусдадир. Бу сиёсат халқ манфаатлари йўлида ва унинг назорати остида собитқадамлик билан амалга оширилаверади.

Ўртоқлар! Қайта қуриш ҳар бир кишига реал имконият беради. Лекин ҳар бир кишидан фидокорона меҳнатни ҳам талаб қилади. Бугунги кунда биз ҳаммамиз ҳозирги вазият тақозо этаётган маромда меҳнат қилишимиз зарур. Ана шундагина биз шубҳасиз режаларимизни амалга оширамиз, аслида янги жамият вужудга келаётган пайтда рўй берадиган зиддиятларни, можароларни ва хатоларни бартараф эта оламиз.

Марказий Комитет ишчилар синфини қайта қуришни олға силжитишга ҳал қилувчи ҳисса қўшишга, ақл-идрок, истъдод, меҳнатсеварликни жамлашга, инқилобий анъаналаримиздаги энг яхши жиҳатларни сафарбар этишда ёрдам беришга чақиради.

Биз қишлоқ меҳнатчиларига мурожаат қиламиз. Партия деҳқонни ернинг соҳибига айлантириш, колхозлар ва совхозларни маъмурий-буйруқбозлик зулмидан узил-кесил ва абадий қутқариш, хўжалик юритишнинг социалистик шаклларини хилма-хил қилиш йўлини қатъий ўтказаверади. Тобора кучайиб бораётган барча силжишларнинг кафолати — озиқ-овқат муаммосининг ҳал этилишидадир.

Кескин бурилиш соатида фан ва маданият арбобларига, халқ хўжалиги мутахассисларига мурожаат қиламиз. Халқ қайта қуришнинг энг муҳим вазифаларини сизларнинг иштирокингиз билан ҳал қилмоқда, жамият янги тарихий, сиёсий, экология онги билан бойиб бормоқда. Сизнинг дадил таҳлилларингиз бўлмаса, мамлакат тақдири учун масъулиятни шу қадар ўткир ҳис этмасангиз, қайта қуриш ҳам, янги тафаккур ҳам бўлмас эди. Партия зиёлилар билан мулоқотда бўлиш ленинча анъаналарига содиқ қолади ва ақлий меҳнат кишилари ҳар бир ишда ва ҳамиша эзгулик, ҳамжиҳатлик ва қардошлик машъаласини кўтариб борадилар, деб умид қилади.

Партия ёшларимизга, Ленин комсомолига катта умид боғламоқда. Биз Ленин комсомоли мустақил ва чинакам новатор ташкилот бўлишини, қайта қуриш жараёнларида фаол иштирок этишини истаймиз. Биз барча поғонадаги Советларда ёшларнинг кенг ваколати тарафдоримиз, масъулиятли сиёсий қарорлар қабул қилишда, ватан тақдирини белгилашда йигитлар ва қизларнинг реал иштирок этишлари учун шарт-шароит яратиш тарафдоримиз.

Партия қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган тўла-тўкис виждон эркинлиги, диний эътиқод эркинлиги учун курашмоқда, тарихий ва диний иморатлар ва халқнинг муқаддас жойлари, миллий анъаналар ва маросимлар сақлаб қолиниши учун кўмаклашаверади. Партия ўз ҳаракат дастури яхши ниятли барча кишилар қалбидан жой олади деб умид қилади.

КПСС Марказий Комитети депутатликка номзодларга, коммунистлар ва партиясизларга мурожаат қилади. Ваъдаларингиз воқеликка, партиянинг сайловолди программасига — қайта қуришни қатъият билан олға силжитиш, халқ фаровонлигини ошириш, миллий аҳиллик ва жипслик программасига мос бўлсин.

КПСС Марказий Комитети партия комитетларини, партия аъзоларини жамоат ташкилотларининг ва ҳаракатларининг қайта қуришни қўллаб-қувватловчи фойдали ташаббуслари ва ҳаракатларини жипслаштирувчи куч бўлишга чақиради. Сайлов партияни янгилаш ва жипслаштиришда, унинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашда, жамиятдаги сиёсий маданиятни оширишда муҳим босқич бўлиши лозим.

Азиз сайловчи ўртоқлар! Эркаклар ва аёллар, ветеранлар ва ёшлар! Сизларнинг талабчанлигингиз, КПСС сайловолди ҳаракат дастурини сизларнинг қўллаб-қувватлашингиз — қайта қуриш вазифаларига муносиб депутатлар корпусини шакллантиришнинг кафолатидир. Биз ўз Совет ҳокимиятимизни сайлар эканмиз, барча ватандошларимиз турмушини яхшилашни кўзлаб тинчлик, осойишталик, меҳнат йўлини танлаб оламиз.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

ҚАЙТА ҚУРИШНИНГ АСОСИЙ МАСАЛАЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

дани изчиллик билан амалга оширишимиз керак. Халқ ҳокимияти — қайта қуришнинг туб мақсадларидан биридир.

Лекин, ўртоқлар, бу масалаларда ҳаракатларимизнинг асосланганлиги янгилашнинг ана шу қудратли тезлаткичларини мумкин қадар тезроқ ишга солиш заруратига зид келмаслиги лозим. Бу қонунларни келгуси йил баҳорида қабул қилишни биз мутлақо реал, деб ҳисоблаймиз.

Қайта қуриш сиёсатининг энг муҳим йўналишларидан бири — иқтисодиятни инсоннинг, умуман жамиятнинг ижтимоий эҳтиёжларини қондиришга йўналтиришдан иборат. Барча қийинчиликларга қарамай, Олий Совет ва ҳукумат биринчи навбатда аҳолининг энг кам таъминланган тоифаларига тааллуқли конкрет тадбирларни амалга оширмоқда. Лекин жамиятда тўпланиб қолган ижтимоий муаммоларни кенг миқёсда ҳал қилиш иқтисодиятимизни тубдан ўзгартириш билан боғлиқдир. Афсуски бу соҳада ҳозирча сезиларли силжиш бўлмади. Истеъмол бозоридаги, молия, моддий таъминот соҳасидаги кескинлик сақланиб турибди ва ҳатто баъзи жойларда бу кескинлик кучайиб ҳам кетди. Хўжалик юритишнинг янги системасига ўтиш қийин кўчмоқда. Биз умид қилган самарадорликка ҳозирча эришилгани йўқ.

Халқимиз мамлакат олий ҳокимият органидан, ҳукуматдан айни шу масалаларни ҳал қилишни кутаётганлиги ҳаммамиз учун равшан. Худди шу сабабли Олий Совет Съездга ҳукуматнинг ижтимоий-иқтисодий муаммолар, ислоҳотни жадаллаштириш ва яқин истиқболни белгилаб олиш тўғрисидаги докладини муҳокама қилишни тавсия этди. Худди шу мулоҳаза билан кеча депутатлар группаларининг вакиллари СССР Олий Советининг ушбу йўлини қўллаб-қувватладилар.

Кун тартибига бошқа муҳим масалалар ҳам киритилмоқда, албатта. Лекин одамлар халқ депутатлари иккинчи Съездининг ишига энг аввало унда қандай муаммолар муҳокама қилингани ва иқтисодиятни соғломлаштириш, тақчилликни камайтириш, меҳнаткашларнинг кундалик турмуш шароитини яхшилаш юзасидан қандай қарорлар қабул қилинганига қараб баҳо берадилар.

Биз СССР ҳукуматининг таклифларини тинглаб ва муҳокама қилиб, вазиятнинг нақадар ўткирлигини ҳам, мамлакатдаги мавжуд жуда катта имкониятларни ҳам тушуниш асосида қарор қабул қилишимиз керак. Ҳа, ҳозир мамлакат учун жуда қийин. Бизда жуда кўп иқтисодий, ижтимоий муаммолар, экология муаммолари мавжуд. Лекин бизда улкан куч ҳам мавжуд, демократиялаш, ошкоралик, инсон шахсининг эркинлиги ва озодлиги туфайли бу куч ишга солиниши мумкин ва лозим.

Агар бутун мамлакатда, барча меҳнат коллективларида қўллаб-қувватланмаса, амалий ҳаракатлар билан мустаҳкамланмаса, энг тўғри ва пухта ўйланган қарорлар ҳам яхши истаклигича қолаверишини ҳаммамиз тушуниб олишимиз керак. Ҳозир бизга уюшқоқлик, ишчанлик, интизом ва масъулият ҳар қачонгидан ҳам зарур, тартибсизликка ва хўжасизликка қатъий ҳужум қилиш ҳар қачонгидан ҳам зарур. Назаримда бу хусусда ҳаммамизнинг фикримиз бир хил. Шундай экан бунинг учун юқоридан пастга ва пастдан юқоригача нима иш қилиш кераклигини Съездда аниқ белгилаб олиш лозим.

Табиийки, меҳнат интизоми, топширилган ишни бажариш учун масъулият, жадаллаштириш, хўжалик юритишнинг янги шакллари ва усулларини жорий этиш билан, иқтисодий ислоҳот ғояларини амалга ошириш билан уйғун равишда бир-бирига боғланиши керак. Бизга ҳозир мустаҳкам интизом ва уюшқоқлик ҳар қачонгидан ҳам зарур деганимизда, бу — эски усулларга қайтишга мутлақо даъват эмас. Бу қайта қуриш жараёнларини жадаллаштириш учун зарур шарт-шароитларни яратишга даъватдир.

Ўтган якшанба куни «7 кун» телевизион программасида бир ишчи сўзга чиқиб бундай деди: «Қайта қуриш сиёсатини маъқуллаймиз. Бизнинг бошқа йўлимиз йўқ, лекин бу сиёсатни тағин ҳам қатъият билан ўтказиш керак». Бу жуда тўғри фикр бўлиб, у марказда ва жойларда раҳбарлик қилиш топширилган ҳамма кишиларга тааллуқлидир.

Энди ҳеч ким қонунлар яширинча тайёрланади, деб айта олмайдиган, қонунларни халқ сайлаб қўйган вакиллар ҳамманинг кўз олдида ижод қилаётган ҳозирги пайтда бу қонунлар ҳар бир киши учун қатъиян мажбурий бўлиши керак. Коммунист ва партиясиз учун, расмий ва норасмий ташкилот учун, ишчи ва директор, колхозчи ва колхоз раиси, министр ва халқ депутати учун, барча поғонадаги раҳбарлар учун қатъиян мажбурий бўлиши лозим.

Бунга қандай эришиш мумкин? Ҳозир кўп кишилар ана шундай саволни бермоқдалар. Бу саволга жавоб топишда Съезд ёрдам беришига аминман. Яна бир нарсага ишончим комил: барча муаммоларни ҳал қилиш учун бизга ҳамма нарсадан кўра жамиятнинг жипслиги зарурроқдир. Бунинг учун реал асос бор. Халқнинг асосий кўпчилиги қайта қуриш ва социализмни янгилаш режасини ўзининг ҳаётий иши сифатида кутиб олди. Ҳозир Съезд қайта қуриш манфаатлари йўлида, социалистик мақсадларимиз йўлида халқни жипслаштиришнинг муҳим босқичи бўлиб қолиши учун келинглар, ҳамма ишни қилайлик.

Масъулиятли ишимизга киришар эканмиз, келинглар, кўп миллатли буюк мамлакат ишимизни кузатиб турганлигини доимо эсда тутайлик.

Сўнгра раислик қилувчи 2245 нафар СССР халқ депутатидан СССР халқ депутатларининг иккинчи Съездида 2106 киши қатнашаётганлигини маълум қилди. Шундай қилиб, Съезд иш бошлаши мумкин.

СССР халқ депутатларининг иккинчи Съезди очиқ деб эълон қилинади.

Залда Совет Иттифоқи гимни янграйди. Ҳамма ўрнидан туради.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

ЗАМОН ТАЛАБИГА МОС БЎЛСИН

ХАЛҚ назоратидаги энг муҳим ишлардан бири ягона халқ назоратини ташкил этиш бўлмоқда. Ҳаёт уни оқламоқда. Бекобод темир-бетон буюмлари ва қурилиш материаллари комбинатида ҳам шундай комитетни тузиш назорат самарадорлигини, ташкилий-тарбиявий ишлар савиясини оширишга, текширувларнинг изчил бўлишига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Ягона комитетга қайта қуриш жонкуярлари бўлган, коллективда эътиборли, ўз ишини яхши билган мутахассислар жалб этилди. Лекин назоратчилар сони илгаригига нисбатан уч бараварадан кўпроққа камайди.

1987 йилда, яъни ягона халқ назорати комитети тузилмасдан олдин партия ташкилоти 12 та, халқ назорати группаси 21 та, касаба союз текшириш комиссиялари 11 та, комсомол прожектори 7 та, яъни ҳаммаси бўлиб 51 марта текшириш ва рейд ўтказган бўлсалар, 1988 йилда, ягона халқ назорати комитети тузилгач бор-йўғи 10 марта рейд ва текшириш уюштирилди. Текшириш сони 5 мартага камайди, лекин назорат самарадорлиги анча юқори бўлди. Илгаригидек номига ўтказиладиган рейдларга, турли жамоат ташкилотлари томонидан бир масала бўйича қайта-қайта текширишларга барҳам берилди.

— Очиғини айтганда ҳозир металл, ёнилғи, цемент, техника, бошқа кўп нарсалар етишмайди,— дейди ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган корхона ягона халқ назорати комитетининг раиси М. Носиров,— албатта бу вақтинчалик, лекин оғир ҳолат. Биз ана шундай даврда материалларни тежаб-тергаб ишлатиш, тўғри сақлаш, талон-торож қилишга қарши курашиш каби масалаларга жуда катта эътибор бераяпмиз.

Докладчи бу борада эришилган тажрибалар ва истиқболдаги вазифаларга кенг тўхталиб ўтди. Доклад юзасидан музокарада қатнашганлар асосий эътиборни камчиликлар ва уларни бартараф этишга қаратдилар.

Комбинатда бир неча йилдан бери тайёр маҳсулотлар омбори, қозонхона ва компрессор станцияси қуриляпти. Халқ назоратчилари чўзилиб кетган бу объектларни бир неча марта текширдилар. Лекин иш олдинга силжимади. Шундан сўнг ягона халқ назорати комитети пудратчи ташкилот — 103-кўчма механизациялашган колонна назоратчиларини ҳам рейдга чақирдилар. Текшириш натижалари муҳокама қилинадиган йиғилишга пудратчи — кўчма колонна ва буюртмачи — Янгиердаги уй қурилиши корхонаси раҳбарлари таклиф этилди. Жиддий муҳокама ўтказилди.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳам рейдлар ўтказиб турилмоқда. Меҳнаткашлардан тушаётган ариза, шикоятлар ва турли сигналлар учун алоҳида журнал тузилган. Ўн кун муддат ичида улар кўриб чиқилиб, натижаси маълум қилиб борилади. Бу изчиллик ишлаб чиқаришда, ижтимоий ҳаётда камчиликларни тез бартараф этишда қўл келмоқда. Масалан, эски қолиплар билан ишланадиган жойда цемент нормага нисбатан кўп сарфланаётгани ҳақида сигнал тушди. Зудлик билан текшириш ўтказилди. Аниқланишича, айрим қисмларнинг етишмаслиги сабабли ўз вақтида янгиланмаётган экан. Назоратчилар танқид билан чекланмай, ўзлари ремонт қилишнинг янгича усулини таклиф этдилар. Бу тадбир ҳатто йилига 50 тонна цемент, минг куб метрдан кўп шағални тежаш имконини берди.

ХАЛҚ НАЗОРАТИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Ишчи Карпицкий автотарози сифатсиз қурилаётгани ҳақида шикоят ёзди. Комиссия тузилди. Фактлар тасдиқланди. Пудратчи — 5-ремонт-қурилиш бошқармасига камчиликларни бартараф этиш учун муддат берилди.

Ягона халқ назорати комитети хўжалик юритишнинг янги усулига ўтиш муносабати билан иқтисод масалаларига катта эътибор бермоқда. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва сифатини яхшилаш, транспорт харажатларини камайтириш, техникадан самарали фойдаланиш масалалари бўйича қатор текширишлар уюштирилди.

Назоратчилар текширув ўтказганларида баъзан шундай ҳоллар ҳам бўладики, камчиликни бартараф этишга ваколатлари етишмайди. Бундай ҳолда ҳам ишни охиригача етказишга ҳаракат қиладилар. Шаҳар халқ назорати комитети ёки бошқа юқори ташкилотларга мурожаат этадилар. Масалан, тош-қумни қайта ишлаш заводи бир группа ишчилари корхона ҳузуридаги ошхонада овқатлар сифатсиз тайёрланаётганлиги, хиллари камлиги, бошқа турли тартибсизликлар юз бераётгани ҳақида шикоят қилдилар. Шикоят тасдиқланди. Халқ назорати группаси шаҳар халқ назорати комитетига, умумий овқатланиш бошқармасига мурожаат этишди. Тез орада хилма-хил овқатлар тайёрлана бошлади, ошхона ремонт қилинди, етарли шарт-шароитлар яратилди, буфет очилди.

Баҳорда «Огонёк» пионер лагери ва «Колокольчик» болалар боғчасининг ёз мавсумига тайёргарлиги текширилди. Жуда кўп камчиликлар аниқланди. Партия ташкилоти билан келишган ҳолда, рейд натижалари касаба союз комитети мажлисида муҳокама қилинди. Айбдорлар жазоланди.

— Кейинги вақтларда ягона халқ назорати комитети иши фаоллашганини яққол сезиш мумкин,— деди музокарада сўзга чиққан Т. Шафиков,— лекин комитет аъзоларининг ҳаммаси ҳам бирдек самарали ишлаяпти деб бўлмайди. Долзарб масалалар бўйича рейдлар ўтказилади, қарорлар чиқарилади, лекин айрим ўртоқларнинг айби билан ниҳоясига етказилмайди. Бу эса ишимизга салбий таъсир кўрсатмоқда. Комбинат атрофи ҳанузгача тўла ўралмаган. Шу сабаб қурилиш материаллари талон-торож қилинмоқда. Тадбирлар тузилди-ю лекин амалга оширилмади.

В. Учаев йиғилиш қатнашчилари эътиборини халқ назоратининг оммавийлиги ва ошкоралиги масалаларига қаратди.

— Ягона халқ назорати тузилгач ишда бурилиш сезилганини нотиқлар айтишди,— деди Э. Алиёров,— ютуқлар билан чегараланиб қолмаслигимиз керак. Энг яхши тажрибаларни қўллашимиз, такомиллаштиришимиз зарур. Халқ назорати барча текширув комиссияларини бирлаштирган экан, ҳамма соҳани қамраб олиши, хўжаликни бошқаришнинг янги усули муносабати билан назорат ишларини ҳам замон талабига мослаб бориши зарур. Демак доимо изланиш керак.

Ю. Герштейн бетон цехида самарали меҳнат қилиш учун етарли шарт-шароитлар яратилмаётганлиги, ҳаво алмаштиргичнинг ишламаётганлиги сабабли цемент чанги ҳаммаёқни тутиб ётганлиги, ёғин-сочинли кунларда томдан чакка ўтаётганлиги, ошхонадаги тартибсизликлар ҳақида гапирди. Умуман доклад юзасидан музокарага чиққан ўртоқлар ягона халқ назоратини такомиллаштириш юзасидан кўпгина аниқ таклифларни киритдилар, фикр-мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

А. ТУРҒУНОВ,
вилоят халқ назорати комитети инспектори.
Б. ПЎЛАТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

18 ФЕВРАЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИ ДЕПУТАТЛИГИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

12 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Комиссия мажлисини унинг раиси Т. Х. Собитов олиб борди.

Мажлисда Бухоро областида Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловига тайёргарликнинг бориши тўғрисидаги ахборот тингланди. Округ сайлов комиссиялари халқ депутатлари Советларининг тегишли ижроия комитетлари билан биргаликда сайловга тайёргарлик юзасидан муайян ишлар олиб бораётганлиги айтиб ўтилди. Барча округ комиссиялари бинолар, алоқа воситалари ва зарур адабиётлар билан таъминланган. Ҳамма жойда кундалик иш режалари тайёрланган.

Шу билан бирга мажлисда ҳали барча округ комиссиялари сайлов кампаниясига фаол қўшилмаганликлари таъкидланди. Бир қанча комиссияларда мажлислар мунтазам ўтказилмаяпти, уларнинг аъзолари етарли даражада фаол эмаслар. Меҳнат коллективларида ва истиқомат жойларида Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишларда қатнашиш сингари иш соҳалари комиссияларнинг эътиборидан четда қолмоқда. Ҳамма жойда навбатчилик ташкил этилган, деб бўлмайди, вывескалар, иш тартиби кўрсаткичлари, кўргазмали ахборот йўқ. Комиссиялар ишининг ошкоралиги ҳамма вақт ҳам таъминланмаяпти.

Марказий сайлов комиссияси округ комиссияларига мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан таъсирчан чоралар кўришни, сайлов кампаниясининг навбатдаги барча босқичларида фаолият самарадорлигини оширишни тавсия этди.

Мажлисда республика «Билим» жамияти правлениесининг сайлов тўғрисидаги қонунларни тарғиб қилишни йўлга қўйишга оид ахбороти тингланди. Комиссия бу ишни амалга оширишда жамият аъзолари, партия, совет ходимлари, ҳуқуқшунослар, фан ва маданият арбобларидан иборат лекторлар фаол иштирок этаётганликларини таъкидлади.

«Билим» жамияти правлениеси Ўзбекистон ССР Адлия министрлиги, Тошкент олий партия мактаби ва бошқа олий ўқув юртлари билан биргаликда республиканинг барча областларига юбориладиган лекторлар группаларини тузди. Сайлов тўғрисидаги қонунларнинг асосий қоидаларини тушунтиришда матбуот, телевидение имкониятларидан кенг фойдаланилмоқда.

Айни пайтда «Билим» жамиятининг барча область, шаҳар ва район ташкилотлари ўз фаолиятларини кучайтирганларича йўқ, иш режа билан мунтазам равишда олиб борилмаяпти. Жамият аъзолари ўтказаётган лекция ва суҳбатлар кўпинча расмий тусда бўлиб, сайлов тўғрисидаги қонуннинг амалда қўлланилиши билан яхши боғланмаяпти.

«Билим» жамияти правлениесига сайлов тўғрисидаги қонунни КПСС сиёсати, КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга мурожаатномаси, Ўзбекистон Компартиясининг сайловолди ҳаракат дастури билан узвий боғлаб, уни аҳолига тушунтиришга оид ташкилий-оммавий ишларни ва лекция пропагандасини кучайтириш тавсия этилди.

Комиссия Наманган шаҳар ижроия комитети, Москва ва Андижон район ижроия комитетларининг сайлов участкалари ва участка сайлов комиссияларини ташкил этишга қандай тайёргарлик кўраётганликлари тўғрисидаги ахборотини ҳам тинглади. Республика халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларига 1989 йил 18 декабргача участка сайлов комиссияларини ташкил этишни тугаллаш ҳамда овоз бериш ва овозларни ҳисоблашни ташкил этиш учун уларни барча керакли нарсалар билан ўз вақтида таъминлашга оид зарур ишларни қилиш тавсия этилди.

Мажлисда ҳозирги сайлов кампаниясига тааллуқли бошқа баъзи масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи марказий сайлов комиссияси мажлисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Б. И. Бугров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Л. Ш. Бекқулбекова иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

МУНОСИБЛАР — НОМЗОДЛИККА

ТОШКЕНТ ноҳиясидаги «Ленин йўли» колхозининг аъзолари 114-Киров сайлов мавзесидан шу хўжаликнинг раиси Сиддиқ Муҳаммаджоновни жумҳурият Халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатишди.

Раиснинг номзодини шу хўжалик аъзолари — бригада бошлиғи Ш. Ҳикоятов билан сувчи А. Набиевлар таклиф қилишди.

Беш юз кишилик мажлис аҳлининг кўпчилиги Сиддиқ Муҳаммаджоновнинг номзодини ёқлаб овоз беришди.

Н. ИСАЕВ.

* * *

ШУ ноҳиядаги Собир Раҳимов номли колхоз аъзолари вилоят Советининг депутатлигига «Тошкент ҳақиқати» газетасининг муҳаррири Н. Насимовнинг номзодини маъқул деб топишди.

Хўжалик болалар боғчасининг мудираси Дилафрўза Каримжонова йиғилишга тўпланган сайловчилардан Нўъмон Насимовнинг номзодини қўллаб-қувватлашларини таклиф этди. Сўзга чиққанлардан бригада бошлиғи Ваҳоб Юнусов, колхоз аъзоси Ғози Тиллаев ва бошқалар кўрсатилган номзод юзасидан ўз фикрларини билдиришди.

Мажлис сўнгида йиғилиш қатнашчиларининг кўпчилик овози билан 182-Собир Раҳимов сайлов мавзесидан Нўъмон Насимовнинг номзоди вилоят Советининг депутатлигига кўрсатилди.

Р. ХУДОЁРОВ.

ЎЗБЕКИСТОН — ҚОЗОҒИСТОН

УНУТИЛМАС ҲАФТАЛИК

Жумҳуриятимиз «Билим» жамияти правлениеси КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан бошланган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларда фаол иштирок этмоқда. Правление таклифи билан Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятлари «Билим» жамиятлари ўзаро лектор-олимлар айирбошлашни йўлга қўйдилар. Қирғизистонлик олимларнинг дастлабки группаси жумҳуриятимизда бўлганлиги, делегация аъзолари ўтказган қизиқарли лекция ва суҳбатлар ҳақида «Тошкент ҳақиқати» газетаси маълум қилган эди.

Яқинда қозоғистонлик лектор-олимлар ўлкамизга ташриф буюришди. Улар бир ҳафта давомида Самарқанд, Сирдарё, Тошкент вилоятлари меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб, миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш, қозоқ ва ўзбек халқлари ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми ғояларини рўёбга чиқариш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида тингловчиларга ҳикоя қилиб бердилар. Айниқса, Қозоғистон ССР «Билим» жамияти правление раисининг биринчи ўринбосари Д. Айдаров, жумҳурият фанлар академияси мухбир-аъзолари Д. Кишибеков, А. Омаров, Олмаота театр ва рассомлик санъати институти доценти Т. Маминов, Олмаота консерваторияси кафедра мудири А. Алматов ўқиган лекциялар кўпчиликда катта таассурот қолдирди. Лекциялар давомида улар тингловчилардан тушган кўплаб саволларга жавоб бердилар. Бунда кўпроқ экология, ер-сув, Орол денгизи атрофи муаммоларига алоҳида урғу берилди.

Делегация аъзолари қозоқ санъатидан намуналар ҳам намойиш этдилар. Оқинлар дўмбирасига ўзбек миллий чолғу асбоблари жўр бўлди. Ғалаба, Бўстонлиқ районларидаги учрашувлар дўстлик митингларига айланиб кетди.

Олимларнинг партия, совет, хўжалик органлари раҳбарлари билан бўлган учрашувлари чоғида ўзаро адабиётлар, кадрлар айирбошлаш масалалари кўтарилди. Ўзбекистонда қозоқча, Қозоғистонда эса ўзбекча мактаблар, мактабгача болалар муассасалари тармоғини кенгайтириш, уларни зарур қўлланмалар ва кадрлар билан таъминлаш лозимлиги уқтирилди.

Учрашувлар, суҳбатлар чоғида икки миллат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришнинг бир қатор ҳаракат дастурлари келишиб олинди.

Ж. НОСИРОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ШАКАР, ҚАНД, СОВУН САВДОСИДА НИМА ГАП»

16 СЕНТЯБРЬ 1989 ЙИЛ

ШУ сарлавҳа остида берилган мақолага вилоят савдо бошқармасидан жавоб олинди.

Вилоят партия комитетининг топшириғига биноан вилоят ижроия комитети, халқ назорати, касаба уюшмаси комитети ва жамоат ташкилотлари вакилларидан тузилган комиссия вилоят шаҳарларида айрим камёб маҳсулотлар (шакар, қанд, совун, ювиш воситалари) билан савдо қилиш қандай йўлга қўйилгани бўйича текширув ўтказилган эди. Текширишда Чирчиқ, Ангрен, Олмалиқ, Янгийўл, Оҳангарон шаҳарларидаги 138 магазин қамраб олинди, бунда 42 та қоидабузарлик аниқланди.

Текшириш натижалари юзасидан тўпланган материаллар вилоятнинг барча шаҳарлари меҳнат коллективларида шаҳар партия, ижроия, халқ назорати комитетлари вакиллари иштирокида муҳокама қилинди. Бундан ташқари текшириш натижалари Ангрен ва Чирчиқ шаҳарлари партия бюроси ва шаҳар ижроия комитети йиғилишларида кўриб чиқилди.

Барча қоидабузарларга тегишли жазо чоралари белгиланди. Чирчиқ савдо идорасининг 1989 йил 9 сентябрдаги 418-сон буйруғи билан идора директори ўринбосари А. В. Биковга қўл остидаги ишчиларнинг ишини етарли назорат қилмагани учун ҳайфсан эълон қилинди ва сентябрь ойи учун мукофотининг 50 фоизидан маҳрум этилди. 2-, 3-, 10-базаларининг директор вазифасини бажарувчилари У. Раҳимов, Р. Хотимов, В. Кругловлар сентябрь ойи мукофотидан маҳрум этилиб, эгаллаб турган лавозимларидан бўшатилдилар. 10-база омборчиси Р. А. Чуев тўғрисидаги материаллар Ўзбекистон меҳнат қонунлари тўғрисидаги кодекснинг 37-модда 2-пункти («Ишончни оқламагани учун») бўйича ишдан бўшатишга розилик олиш учун касаба уюшмасига берилди. 2-бирлашма директори Э. Н. Алиева, бирлашма директори вазифасини бажарувчи Ф. А. Ли, 3-база товаршуноси Т. Н. Иброҳимоваларга ҳайфсан эълон қилинди, 10-база товаршуноси Ф. Мамбетова огоҳлантирилди. 3-, 74-магазин мудирлари Ш. Мамадалиева ва З. С. Осиненко, идоранинг савдо бўлими бошлиғи М. Х. Газиевалар сентябрь ойи мукофотидан маҳрум этилдилар. Буйруқда шунингдек савдони ташкил этишни яхшилашда кадрлар, бухгалтерия, ташкилий бўлимлар ва идоранинг бошқа хизматлари ролини ошириш ҳамда кадрлар ўртасида сиёсий тарбиявий ишларни яхшилаш вазифалари ҳам ўз аксини топган.

Ангрен савдо идорасининг 1989 йил 8 сентябрдаги 281-сон буйруғи билан 6-, 14-, 36-магазин мудирлари Р. Нуритдинов, Г. М. Сионов, С. И. Измайловаларга ҳайфсан эълон қилинди. 90-магазин мудири Л. В. Ешкова огоҳлантирилди.

Бекобод савдо идорасининг шу йил 8 сентябрдаги 148-сон буйруғи билан 9-омбор мудири М. Урасқулов вазифасидан бўшатилди, сотувчи К. Исмоиловага қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати ишчи таъминоти бўлимининг 1989 йил 21 сентябрда чиқарган 327-сон буйруғи билан 8-, 23-магазин мудирлари Л. К. Дадаян, Г. В. Марчук ўртоқларга қаттиқ ҳайфсан эълон қилиниб, улар сентябрь ойи мукофотининг 50 фоизидан маҳрум этилдилар. Шу магазин сотувчилари А. Рамазонов ва С. Мамедовлар ишончни оқламаганлари туфайли уларни ишдан бўшатиш тўғрисида розилик олиш учун касаба уюшмасига жўнатилди.

Янгийўл савдо идорасининг 1989 йил 12 сентябрдаги 171-сон буйруғига кўра 9-магазин мудири Ш. Йўлдошев, 27-магазин мудири М. Ризқулов, 45-магазин мудири А. Баданов, 65-магазин мудири А. Агиповлар ишдаги камчиликлари учун 3 ой муддатга лавозимлари пасайтирилди. 4-, 96-, 97-магазин мудирлари К. Абдуллаев, Ф. Толипов, К. Акимовлар маҳсулотларни беркитиб қўйгани учун улар иши тўғрисидаги материаллар шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги маъмурий комиссияга юборилди. 27-магазин сотувчиси А. Тожибоева ишончни оқламагани учун ишдан бўшатилди.

Нариманов шаҳар савдо идорасининг шу йил 12 сентябрдаги 89-сон буйруғи билан 5-, 10-магазин мудирлари О. Маҳкамов, К. Ризаевга маҳсулотларни беркитиб қўйгани учун ҳайфсан эълон қилинди, улар мукофотдан маҳрум этилдилар.

Тошкент вилояти ижроия комитети савдо бошқармаси шу йилнинг 12 октябридаги савдо идоралари директорлари ва ишчи таъминоти бўлимлари бошлиқлари иштирок этган кенгаш йиғилишида «Тошкент ҳақиқати» газетасида эълон қилинган «Шакар, қанд, совун савдосида нима гап?» мақоласи муҳокама қилинди. Савдо бошқармаси кенгашининг қарорига кўра 1989 йил 16 октябрда эълон қилинган 121-сон буйруқда савдо қоидалари бузилишига йўл қўйган маҳаллий савдо идоралари раҳбарлари қаттиқ огоҳлантирилди.

Камёб маҳсулотларни сотиш юзасидан назоратни кучайтириш мақсадида савдо бошқармаси 1989 йилнинг 12 июнида 71-сон буйруқ эълон қилган эди. Бу Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги томонидан 1989 йил 6 майда чиқарган 79-сон буйруғининг ижросидир. Камёб маҳсулотларни сотиш тартиби, уларнинг турлари шаҳар ижроия комитетлари билан келишилиб, барча савдо ташкилотлари томонидан тегишли буйруқлар чиқарилди.

Савдо бошқармаси жойларда камёб маҳсулотларни сотишни ташкил этиш, саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари фондини ажратиш юзасидан назорат қилиб боради, дейилади жавоб сўнгида.

* * *

МАҚОЛАГА вилоят матлубот жамиятидан ҳам жавоб келди. Унда мақолада келтирилган камчиликларни тугатиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқилгани айтилади. Жойларда қанд, шакар, совун, синтетик ювиш воситаларини тақсимлаш, уларни сотиш бўйича назорат кучайтирилди. Бундан ташқари бу маҳсулотларни сотиш халқ депутатлари маҳаллий Советларининг назоратидадир.

Мақолада камёб маҳсулотларга тарқатиладиган талонлар хизмат кўрсатиладиган аҳоли сонидан кўп бўлаётгани танқид қилинган эди. Чиноз ноҳиясида иккинчи ярим йилликда қанд, шакар фондини тақсимлашда вилоят ижроия комитети томонидан 91,9 минг кишига матлубот хизмати кўрсатиш белгилаб берилган ва амалда ҳам шундай йўл тутилган, яъни ҳар бир кишига бир килограмм ҳисобидан фонд ажратилган. Қолган 5,1 минг кишига ишчи таъминоти бўлимлари хизмат кўрсатади, уларга ҳам тегишли фондлар ажратилган. Бироқ ноҳия ижроия комитети ишчи таъминоти бўлимлари томонидан ажратилган қанд, шакар фондини ҳисобга олмай, бу маҳсулотларни ноҳиянинг барча аҳолисига тақсимламоқда. Натижада киши бошига қанд, шакар нормаси кам чиқади.

Пахта териш мавсуми даврида пахтакорларга хизмат кўрсатиш учун барча пахтакор ноҳияларга қанд, шакар, ун, чой, совун, синтетик ювиш воситаларига қўшимча фондлар ажратилди. Бу фондлар ҳисобидан маҳсулотлар тўғри колхоз ва совхозлар омборига келтирилиб, дала шийпонларида, бригада ва звеноларга сотилди.

Вилоят матлубот жамияти правлениеси қишлоқ аҳолисини бу маҳсулотлар билан таъминлашни алоҳида назоратга олди, дейилади жавоб сўнгида.

«КАССАГА ЭМАС, КИССАГА»

17 ОКТЯБРЬ, 1989 ЙИЛ

МАҚОЛА шаҳардаги барча таксопаркларда раҳбарлар, инженер-техник ходимлар, ҳайдовчилар иштирокида муҳокама этилди, дейилади шаҳар йўловчилар ташиш автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи Р. Файзуллаевдан олинган жавобда. Бу йиғилишларда пассажирларга хизмат кўрсатишда маданиятли бўлиш, улар ҳақига хиёнат қилмаслик, нотўғри ҳисоб-китоб қилганларни жиноий жавобгарликка тортиш сингари масалалар жиддий қилиб қўйилди.

Мақолада номлари келтирилган ҳайдовчиларга қуйидаги жазо чоралари белгиланди: экспериментал автокорхонасининг шу йил 23 октябрда чиқарган 179-сон буйруғи билан Т. Нурматов ва Б. Исмоиловларга, 6-таксопаркнинг 25 октябрдаги 183-сон буйруғи билан В. Смирнов, Т. Бобохўжаевларга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди. 1-автокомбинат ҳайдовчиси С. Баҳромов ва 2-автокомбинат ҳайдовчиси Р. Абреевлар ишдан бўшатилди.

«ТАЛОН ... КЕРАКМИ?»

14 ОКТЯБРЬ 1989 ЙИЛ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Савдо министрлиги ушбу сарлавҳа остида эълон қилинган мақолани атрофлича кўриб чиқди, дейилади министр вазифасини бажарувчи К. Н. Комиловадан келган жавобда. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1987 йил 23 январдаги 26-сон қарорига мувофиқ халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ҳуқуқларини кенгайтириш мақсадида Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, вилоятлар ижроия комитетларига ва Тошкент шаҳар ижроия комитетига чакана савдо шохобчаларида сотиладиган озиқ-овқат ҳамда саноат маҳсулотларини киши бошига тақсимлаш ҳуқуқи берилган. Шунга кўра айни вақтда савдо ташкилотлари ва корхоналари камёб маҳсулотларнинг аксариятини жойлардаги халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари белгилаб берган миқдорда сотмоқдалар.

РЕДАКЦИЯДАН: мақолада совун, айниқса қанд, шакар базаларда, омборларда етарлича борлиги, айрим одамларнинг уйларида талон орқали олавериб керагидан ортиқ тўпланиб қолгани таъкидланган ва худди шунинг учун совунга, қанд, шакарга талонни бекор қилиш мумкин эмасми, деган масала кўтарилган эди. Юқоридаги жавобда эса талон жумҳурият ҳукуматининг қарорига мувофиқ жорий этилганидан нарига ўтилмаган. Демак, талонни бекор қилиш савдо министрлигининг қўлидан келмас экан, унда бу таклифни кўриб чиқишни Ўзбекистон ССР Министрлар Советидан илтимос қиламиз. Газетхонлардан келаётган кўплаб хатларда эса мақолада тўғри муаммо кўтарилгани қўллаб-қувватланмоқда.

ЛОЙИҲА

Навбатдаги ҳисобот даври (1990—1991 йиллар)да вилоят касаба уюшмалари ҳимоя қилиш фаолиятини кучайтириш бўйича Тошкент вилоят касаба уюшмалари Кенгашининг ПРОГРАММАСИ

XII ва XIII беш йилликлар оралиғида ҳаёт бизни ҳозирги босқичда касаба уюшмаларининг ҳимоя қилиш вазифасини янгича англашга иқрор этмоқда. Бу меҳнат унумдорлигининг ўсишига ва унинг оқибатида ишчи қўллар бўшашига олиб келувчи фан-техника тараққиёти жадаллашган шароитда алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Касаба уюшмалари ўз мустақилликлари ва тобе эмасликларини сақлаб қолишлари керак. Касаба уюшмалари муассасалари, партия ва совет муассасалари билан тенг ҳуқуқли шерик сифатида ишлашга, меҳнат коллективлари ҳаётидаги муаммоли масалаларни тенг асосларда муҳокама қилишга ва ҳал этишга даъват этилганлар.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши ўзини-ўзи бошқариш, ўзини-ўзи қоплаш ва ўзини пул билан таъминлаш асосида меҳнаткашларнинг меҳнат ва сиёсий фаоллигини кучайтиришга эришишга асосий вазифалардан бири сифатида қарайдилар. Комиссиялар, кенгашлар, ишчи группалари ва постлари ҳамда бошқа шакллар орқали касаба уюшмасининг ҳар бир аъзоси ўзини-ўзи бошқаришда, жамоат тузилмалари фаолиятида реал қатнашишни таъминлашлари керак. Бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг мустақилликка интилишини қўллаб-қувватлаб улар фаолиятини ортиқча чеклаб қўйишлардан тўла ҳалос бўлиш лозим.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши президиуми ВЦСПС VI пленуми қарорларидан келиб чиқиб, бўлажак ҳисобот даврида ўзининг иш усул ва услубларини такомиллаштиришда, меҳнаткашларнинг қонуний меҳнат ва ижтимоий ҳуқуқлар ҳамда манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтиришда, ижтимоий адолатни сақлаб қолишда асосий мўлжалларни ишлаб чиқди ва уларни қуйидаги лойиҳада баён этади.

I. МЕҲНАТКАШЛАРНИ ҲУҚУҚИЙ ҲИМОЯ ҚИЛИШНИ КУЧАЙТИРИШ

Меҳнат ҳуқуқ инспекторлари, ҳамма даражадаги касаба уюшмалари комитети куч-ғайрати билан ҳар бир меҳнат коллективида ноқонуний буйруқлар чиқаришни, меҳнат ва дам олиш тартиби бузилишини, меҳнатга ҳақ тўлаш ва мукофотлашда камситилишларга йўл қўйилишини истисно этувчи вазият вужудга келтирилишига эришилсин.

Текширилган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда ишчи ва хизматчиларнинг қонуний меҳнат ҳуқуқлари бузилиши амалда бартараф этилишини ҳуқуқий ишнинг самарадорлигини кўрсатувчи асосий кўрсаткич деб ҳисоблансин. Шу мақсадда меҳнат тўғрисидаги қонунларга риоя қилинишини текширишнинг юксак сифати ва тўлиқ бўлишига изчиллик билан эришилсин, аниқланган тартиббузишлар ва уларни бартараф қилиниши чуқур ўрганилсин, айбдор мансабдор шахслар қаттиқ жавобгарликка тортилсин, бу шахсларнинг нотўғри хатти-ҳаракатлари натижасида келтирилган моддий зарар энг тўлиқ даражада қоплансин, текшириш натижалари кенг ошкор қилинсин.

1990 йилдан бошлаб меҳнат тўғрисидаги қонун бузишларни бартараф этиш тўғрисида берилган кўрсатмаларни бевосита жойнинг ўзида тўла текширилиши таъминлансин. Кўрсатмаларда қўйилган талабларга риоя этилмаётганлиги ҳоллари тўғрисида меҳнат коллективлари, касаба уюшмалари комитетлари, партия ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш муассасалари хабардор қилиб турилсин, кўрсатмаларни сўзсиз бажаришга қаратилган бошқа чоралар кўрилсин.

Коллектив меҳнат жанжалларини кўриб чиқаётганда келиштирувчи комиссиялар, меҳнат ҳакамлари ишида фаол иштирок этилсин, бунда меҳнаткашларнинг қонуний талабларини қондириш учун қонунда назарда тутилган ҳамма чоралар кўрилсин.

Меҳнаткашларнинг қонуний меҳнат ҳуқуқлари ва манфаатларини судда ҳимоя қилиш юзасидан қонунларда кўрсатилган имкониятлардан тўлиқ фойдаланилсин.

Студентларнинг ҳуқуқий ҳимояланганлигини таъминлаш билан боғланган масалаларни ўрганишга бу йўналишдаги студентлар касаба уюшмалари комитетлари ишини қайта қуришга киришилсин.

Оммавий ахборот органлари, шу жумладан район, шаҳар, кўпнусхали газеталар билан ўзаро алоқа кучайтирилсин. 1990 йилда «Ташкентская правда», «Тошкент ҳақиқати» газеталарида «Область касаба уюшмалари кенгаши сизга жавоб беради» деган доимий рубрика жорий қилинсин; **меҳнаткашлар билан бевосита алоқа ўрнатиш ва меҳнаткашларнинг хабарларига тезда жавоб қайтариш мақсадида 1989 йил декабридан бошлаб «Бевосита алоқа — ишонч телефони» жорий қилинсин.**

Ҳуқуқий умумтаълими беришнинг шакл ва усуллари мунтазам такомиллаштириб борилсин, 1990—1991 йилларда касаба уюшмалари фаолларига меҳнат, уй-жой, пенсия қонунлари асосларига ва меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун асослари ўқитилсин.

Касаба уюшмалари фаолларининг меҳнат тўғрисидаги қонунларга риоя қилишлари, жамоатчи ҳуқуқ меҳнат инспекциялари ишининг самарадорлигини ошириш, касаба уюшмаларининг жамоатчи ҳамда штатдан ташқари юридик консультациялари самарадорлигини ошириш учун назоратни кучайтиришда фаол иштирок этиши таъминлансин. Жамоатчи юридик консультациялар, вилоят касаба уюшмаларининг ҳуқуқ ишлари билан шуғулланувчи ходимлари орқали меҳнаткашларга кенг равишда ҳуқуқий ёрдам кўрсатилсин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг 1987 йил 22 декабрда қабул қилган 1457—рақамли «Аҳолининг иш билан самарали банд бўлишини таъминлаш, ишга жойлаш системасини такомиллаштириш, меҳнаткашлар учун ижтимоий кафолатларни кучайтириш тўғрисида»ги қарори, шунингдек кўп корхоналар ташкилотларнинг янгича меҳнат шароитига ўтиши муносабати билан ходимлар штатлари қисқариши, корхоналар ва ташкилотларнинг тугатилиши муносабати билан ишдан бўшатилмоқдалар. **Вилоят касаба уюшмалари кенгаши касаба уюшмалари комитетининг розилигисиз корхоналар ва ташкилотларда ишчи ўринларини қисқартиришга йўл қўймасликни ўзининг биринчи галдаги бурчи деб ҳисоблайди.** Гражданларнинг ёзма ва оғзаки аризаларини белгиланган муддатларга риоя қилган ҳолда билиб, ҳолис равишда кўриб чиқишни таъминлаш лозим. Айни бир масалада қайта мурожаат қилинишига йўл қўйилмасин.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг депутатлар корпуси, шунингдек, Ўзбекистон ССР халқ депутатлари ва СССР халқ депутатлари билан яқиндан алоқа қилиш ва ўзаро ҳамкорликда ишлаш ҳисобига меҳнаткашларнинг ҳуқуқий таъминланиш имконияти кенгайтирилсин.

II. ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ФАОЛ ҚАТНАШИШ

Касаба уюшмалари комитетлари, уларнинг ишлаб чиқариш оммавий ишлар комиссиялари, ишлаб чиқариш-иқтисодий таълим системаси орқали ишлаб чиқаришнинг қуйи бўғинларида хўжалик ҳисоби, ижара, коллектив пудрати жорий қилинишига фаол кўмаклашилсин; ажратиладиган нарсалар нормативлари ўзгармаслиги таъминлансин.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш давом эттирилсин, яқин икки-уч йил ичида йирик корхоналарда ҳаваскорлик техника ижодиёти клублари ташкил қилинишига эришилсин.

Совет, хўжалик, кооператив ташкилотлари билан биргаликда 1990 йилда давлат корхоналари, кооперативлар ва якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган ходимлар учун XIII беш йилликда халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришнинг мувофиқлаштирувчи программаси ишлаб чиқилсин.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши меҳнат ва иқтисодий соҳада ўзининг ҳимоя қилиш вазифасини қонунда мустаҳкамлаб қўйилган касаба уюшмаларини мукофотлаш тўғрисидаги, меҳнатга ҳақ тўлаш системалари тўғрисидаги қоидаларни ишлаб чиқишда қатнашиш билан амалга оширади, бунда юксак унумли меҳнат адолат юзасидан энг юқори баҳоланишига, меҳнат кишиси, умуман коллективга баҳо беришда энг аввало маҳорат, лаёқат, истеъдод, асосий мезон бўлиши, даромадлар эса сарфланган меҳнатнинг сони ва сифатига қараб тақсимланишига эришилади.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши амалда синовдан ўтган ва тармоқлараро аҳамиятга эга бўлган илғор тажрибани танлаб олиш ва ундан фойдаланишни таъминлаб боришни, шунингдек, меҳнат коллективларининг регионни ижтимоий-маданий ривожлантиришда қатнашишини тарғиб қилишни, уларнинг бошқа жамоат манфаатлари тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўзининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди.

Давлат корхоналарида коллектив шартнома орқали, ижаравий коллективлар ва кооперативларда эса — маъмурият билан келишиш орқали касаба уюшмаларининг ҳимоя қилиш вазифасини кучайтириш назарда тутилади.

Иш ташлашлар келиб чиқишининг олдини олиш учун вилоят касаба уюшмалари кенгаши коллектив шартнома мажбуриятлари ва тадбирлари бажарилиши учун хўжалик раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширади. Шу мақсадда вилоят касаба уюшмалари кенгашининг бўлимларини қайта йўналтириш назарда тутилади, коллектив шартномаларни бажариш устидан таъсирчан назоратни ташкил этишга асосий эътибор берилади.

Меҳнат жанжаллари пайдо бўлганда уларни қатъий ва принципиаллик билан ўз вақтида кўриб чиқишга ҳамда хўжалик ва бошқа органлар томонидан ҳал этилишига эришилсин, бунда коллектив меҳнат жанжаллари (низолари)ни ҳал этиш тўғрисидаги Қонунга мувофиқ ўз ваколатларидан фойдаланиш керак, бошқа ҳамма воситалар ишлатиб бўлингандa эса меҳнат коллективларини уларнинг иш ташлаш ҳуқуқини қўллаб-қувватлаш лозим.

Коллективларнинг хўжалик мустақиллиги имкониятларидан дадилроқ фойдаланиш ва коллектив шартномаларга маъмуриятнинг ходимларнинг айрим тоифалари учун қўшимча отпускалар бериш, иш вақтини қисқартириш тўғрисидаги мажбуриятларини киритиш назарда тутилади.

Мунтазам равишда назорат, текширишлар, ёрдам кўрсатишларни ташкил этиш ҳисобига 1990 йилда савдо, умумий овқатланиш, моддий техника таъминоти, соғлиқни сақлаш муассасалари ва қишлоқ районларидаги социал таъминот, олий ўқув юртлари ходимлари, шунингдек, меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги шартлари ҳали жорий этиб бўлинмаган агросаноат комплекси ходимлари учун янги тариф ставкалари ва маошларини жорий этиш бўйича хўжалик органлари ишлаб чиққан тадбирлар ўз вақтида бажарилишига эришилсин.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти, меҳнат коллективлари кенгаши, жамоат ташкилотларига ёрдамни кучайтиришни назарда тутади, илмий-техника мусобақалашуви шаклларини ривожлантиради, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий этишда ёрдамлашади. Муваққат меҳнат бригадалари, ҳаваскорлик техника ижодиёти клублари, илмий-техника жамиятлари ва бошқалар ҳар томонлама қўллаб-қувватлансин. Бутуниттифоқ ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг вилоят кенгаши ҳузурида тузилаётган ихтирочилик ва рационализаторлик фаолиятига кўмаклашувчи Фонд бўлимига маълум молиявий маблағ ажратилсин.

Тошкент вилояти территориал хўжалик ҳисобига ўтаётганлиги муносабати билан вилоят касаба уюшмалари кенгаши меҳнат коллективларида иқтисодий таълимни қайта қуриш вазифаларини ҳал этади; касаба уюшмалари вилоят комитети ва хўжалик муассасалари орқали корхоналар, ташкилотлар муассасаларнинг раҳбарларидан кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш бўйича ишлаб чиқилган тадбирлар бажарилиши, шу мақсадларга зарур бўлган маблағлар ажратилишига эришади, бу билан ортиқча меҳнат ресурслари келиб чиқиш имкониятининг олдини олади.

Касаба уюшмаларининг ишидаги асосий йўналишлардан бири меҳнат қилаётганларнинг иш шароитларини тубдан яхшилашга, уларнинг хавфсизлигини таъминлашга эришиш деб ҳисобланиб, мастерлар, смена, участка, цех, ишлаб чиқаришларнинг бошлиқларидан, корхоналар, ташкилот ва хўжаликларнинг биринчи раҳбарларидан бу йўналишдаги ишнинг аҳволи учун талаб кучайтирилади, иқтисодий жазолар қўлланилишигача борилади. Техник меҳнат инспекторлари ва ишончли врачларнинг биргаликдаги қарорлари билан меҳнат қилишнинг қониқарсиз шароитлари билан боғланган касаллик варақаларига ҳақ тўлашга кетадиган чиқимларни асосий фаолият ҳисобига ёзиш йўлга қўйилсин.

1990 йилда қурилишда, нефть ва газ, тўқимачилик ва енгил саноат корхоналарида меҳнат хавфсизлигига қатъий риоя қилиниши учун коллектив жавобгарлик жорий қилинишига эришилсин, бу иш кейинги йилларда бошқа тармоқларда давом эттирилсин.

Янги ишлаб чиқариш объектлари уларда меҳнат қилиш учун яхши ва хавфсиз шароит тўла вужудга келтирилмагунча фойдаланишга топширилишига йўл қўйилмасин.

Ҳамма жойда оғир, жисмоний, қўл меҳнати ва кам малакали меҳнатни йўқотиш суръатлари тезлаштирилсин, ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш жадал ривожлантирилсин. Халқ хўжалиги тармоқлари корхоналарида бу ишларни XIII беш йилликда механизациялаш планлари ишлаб чиқилишига эришилсин, белгиланган тадбирларни бажариш назорат қилинсин.

Хотин-қизларни қўлда бажариладиган ва оғир, жисмоний ишларда, тунги сменаларда, уларнинг соғлиғи учун ноқулай шароитларда шуғулланишини қисқартириш иши давом эттирилсин.

Ҳар йили ҳомиладор аёлларни ишга жойлаштириш ва енгил ишга ўтказиш учун камида 2—3 корхонада ихтисослашган цех ва участкалар ташкил қилинишига эришилсин.

Хўжалик муассасалари билан биргаликда қишлоқни қайта қуриш программаси асосида қишлоқ меҳнаткашлари учун қулай меҳнат ва турмуш, соғломлаштириш ва дам олиш шароитларини яратиш йўлида кескин бурилиш қилинсин, бунда ишлаб чиқаришда банд бўлган хотин-қизларнинг аҳволини осонлаштиришга асосий эътибор берилсин.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш талаблари бузилганлиги учун хўжалик раҳбарларидан қатъий талаб қилинсин. Бу масалаларда табиатни муҳофаза қилиш вилоят ва шаҳар комитетлари билан,давлат назорати инспекциялари ва бошқа органлар билан яқин алоқа ўрнатилсин, яқин йиллар ичида ишлаб чиқаришда газ-чанг тутиб қолувчи мосламаларни ҳамма жойда ўрнатилишига, тозалаш иншоотлари ўрнатилишига эришилсин, вентиляция ва аспирация системаларининг самарали ишлаши йўлга қўйилсин. Текширишларнинг натижаларини касаба уюшмалари органлари ва бу комитетларнинг коллегиялари қўшма мажлисларида биргаликда муҳокама қилиш йўлга қўйилсин.

Тошкент шаҳри ва вилояти территориясида экологик жиҳатдан зарарли бўлган ҳозир ишлаб турган корхоналар кенгайишини тўхтатиш ва янгиларини қурмаслик тўғрисида тегишли органларга мурожаат қилинсин.

Давлат автомобиль назорати муассасалари билан биргаликда ҳар бир автомобиль хўжалигида газларнинг заҳарлилигини текшириш, заҳарли газлар чиқаришнинг белгиланган нормасига риоя қилиниши учун ёнилғи аппаратларини созлаш пунктларини ташкил этишга эришилсин.

Касаба уюшмаларининг меҳнат техника инспекцияси иши такомиллаштирилсин, бунда унинг профилактика йўналишидаги фаолиятини кучайтиришга алоҳида эътибор берилсин.

Ҳамма жойда 1990—1991 йилларда техника хавфсизлигининг аҳволи ва меҳнатни муҳофаза қилиш бошқарув системасининг аҳволи юзасидан назорат қилишнинг уч босқичли усули мунтазам жорий қилинишига эришилсин.

1990 йилда ҳамма жойда вилоят халқ хўжалигини бошқаришнинг барча бўғинларида меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари паспортлаштирилсин ва бу хизматларни тажрибали инженер-техник ходимлар, тегишли мутахассислар билан тўлдириш хўжалик раҳбарларидан талаб қилинсин.

III. ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАНГАНЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ, ИЖТИМОИЙ АДОЛАТ ПРИНЦИПИГА АМАЛ ҚИЛИШ

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши ижтимоий соҳани ҳар томонлама ривожлантириш ҳақида қайғуриб вилоят ҳамда Тошкент шаҳрини иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш режалари кўриб чиқилаётганда совет ва хўжалик муассасалари билан биргаликда бу масалаларга катта аҳамият берилишига, ижтимоий адолат принципи амалга оширилишига қатъият билан эришади. Шу мақсадларда Озиқ-овқат, шунингдек «Уй-жой», «Саломатлик» программалари амалга оширилиши устидан таъсирчан назорат ўрнатади, 1990 йилда истаган одамларга якка тартибда уй-жой қуриш, ёрдамчи қишлоқ хўжалиги ва боғдорчилик-узумчилик ширкати учун ер ажратишни ниҳоясига етказишга эришади. Бу ишда матбуот, радио, телевидениеда чиқишлар қилиш, рисолалар ва шошилинч маълумотномалар нашр этиш йўли билан ижобий тажриба изчил ёритиб борилади. Ижтимоий адолат принципини бузишда айбдорлардан қаттиқ талаб қилинади, улар лавозимидан бўшатилишигача жазоланади.

Ижтимоий масалалар бўйича, бир томондан вилоят касаба уюшмалари кенгаши, иккинчи томондан вилоят ижроия комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ўртасида ижтимоий масалалар бўйича коллектив шартномалар ёки битимлар тузиш ташаббуси билан чиқилади. Бу ҳужжат аҳолининг иш билан машғул бўлиш, одамларнинг турмуш даражасини ошириш, музофотни ижтимоий ривожлантириш, меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш муаммоларини ҳал этишни ўз ичига олиши керак.

Ҳозир мамлакатимизда мавжуд бўлган гражданларнинг ижтимоий таъминланиш системаси улар эҳтиёжларини тўла қондирмаяпти. Шуни ҳисобга олиб, **вилоят касаба уюшмалари кенгаши ўз фаолиятини корхоналарнинг ўз маблағлари ҳамда кенгаш ўзининг ҳисса қўшиши ҳисобига кам таъминланган гражданларнинг ижтимоий масалаларини ҳал этишга йўналтириб боради.** Бунинг учун 1990 йилдан бошлаб пенсия таъминоти ижтимоий фондларини корхоналарда ташкил этишга, касаба уюшмалари комитетларида ёлғиз ҳамда кексайган гражданларни, мазкур корхонанинг собиқ ходимларини ҳисобга олиб, меҳнат коллективларининг уларга оталиқ қилиши белгиланади, улар учун парҳез таомлар ошхонасига йўлланма ажратилади. 1990 йил давомида корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда «Саломат»лик комплекс программалари ишлаб чиқилиб, тасдиқланади.

Яхши таъминланмаган, кўп болали оилалар, болали аёлларнинг моддий аҳволини яхшилаш мақсадида уларга корхоналарнинг ижтимоий-маданий ривожланиш фондлари ва вилоят касаба уюшмаларининг ёрдами ҳисобига қўшимча ёрдам бериш таъминланади.

Бирлашган шифокорлик-санитария қисмлари қурилиши учун корхоналар маблағларини кооперациялаш иши ўтказилади.

Вилоятда касал бўлиб қолган болаларига қараш учун ҳар куни 15 мингдан ортиқ киши ишга чиқмаслиги, мактабгача муассасаларда болалар сиғишмаслиги, боғча ва яслилар ходимлари иш ҳақининг камлигини ҳисобга олиб, вилоят касаба уюшмалари кенгаши мактабгача болалар муассасалари қурилишига, шунингдек, уйларда болалар боғчалари ва яслилари тармоғини ривожлантиришга эришади. **Корхоналарда иш вақти йўқотилишини камайтириш мақсадида болалар соғлиғини мустаҳкамлашда юқори натижаларга эришганлиги учун мактабгача муассасалар ходимларини рағбатлантиришнинг доимий иш олиб борувчи системаси вужудга келтирилади.**

Меҳнаткашларни соғломлаштириш ва дам олишга кенгроқ жалб этиш мақсадида **вилоят касаба уюшмалари кенгаши Тошкент вилоятида 2—3 та идоралараро муассасалар қурилишига корхоналарнинг маблағларини кооперациялашни мўлжаллайди;** ҳар йили қишлоқ меҳнаткашлари, халқ таълими ва соғлиқни сақлаш ходимларини мавжуд санаторий-профилакторийларга уюшган ҳолда боришлари ташкил қилинади; **вилоят касаба уюшмалари бюджетидан санаторий-профилакторийлар, пионер лагерлари қурилишига маблағ ажратилади.**

Хўжалик мустақиллигининг янги имкониятларидан фойдаланиб, ҳозироқ кўпгина зарур ижтимоий муаммоларни ҳал этишга эришган ва ишлаётганлар учун коллектив маблағлари ҳисобига имтиёзлар белгилаган (кооператив уй-жой қурилиши учун ҳар хил қарзларни қоплаш, уйлар, квартираларни капитал ремонт қилиб бериш, арзон овқатлантириш, қурилиш материаллари топиб бериш, хўжалик усули билан уй-жой қуриш ва ҳоказо) корхоналарнинг тажрибаси ҳар томонлама қўллаб-қувватланади ва кенг ёйилади.

Давлат муассасаларининг нарх индекслари тўғрисида, музофот меҳнаткашларининг турмуш даражаси ва яшаш минимуми тўғрисида ишончли маълумотларни эълон қилиб боришига эришилади, бу иш тегишли органлар билан биргаликда меҳнаткашлар моддий фаровонлигини ошириш юзасидан аниқ тадбирлар кўриш мақсадида қилинади.

Ижтимоий истеъмол фондлари, эҳтиёж кўп бўлган буюмлар, уй-жойлар, автомашиналар ва бошқа ижтимоий бойликлар адолатли тақсимланиши устидан самарали назорат ўрнатилади ва тақсимланишнинг адолатли бўлишига эришилади.

Ҳар қандай имтиёзларга қарши чиқилади, меҳнат коллективларининг ўзлари маъқуллаган имтиёзлар бундан мустаснодир.

Вилоятда уй-жой муаммоси жуда суст ҳал қилинаётганлигини ҳисобга олиб, бу ўткир масалани ҳал қилиш бўйича давлат, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективларининг ҳар қандай самарали ишлари қўллаб-қувватланади. **Якка тартибда уй-жой қурилиши ривожлантирилишига ҳар томонлама кўмаклашилади, шу мақсадлар учун банк қарзлари берилиши кўпайтирилади, улардан тўғри фойдаланиш қатъий назорат остига олинади.**

Истеъмол бозорида вужудга келган мураккаб вазиятни энг зарур бўлган кўпгина буюмлар танқил бўлиб қолганлигини, баҳолар асоссиз равишда ўсиб кетаётганлигини ва арзон нархдаги моллар йўқолиб бораётганлигини ҳисобга олиб, халқ депутатлари Тошкент вилоят ва Тошкент шаҳар Советлари ижроия комитетлари билан биргаликда Тошкент шаҳри ноҳиялари ва вилоятнинг шаҳар ва ноҳиялари бўйича фондлар тақсимланиши устидан қатъий назорат қилиб борилади. **Бунда энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотлари, мева-сабзавотлар ва картошка баҳоларининг ўзгармай туриши устидан қаттиқ назорат ўрнатилади, арзон товарлар, айниқса болалар ва кексалар учун кийим-бошлар ҳамда пойабзаллар ҳажмлари камайишига йўл қўйилмайди.**

Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари, транспорт, медицина ва болалар муассасалари устидан ишчи назорати комиссиялари ва инспекцияларининг фаолияти кучайтирилади, хизматлар соҳасида ижтимоий адолат принципи сақланишига эришилади.

1990 йилнинг биринчи ярмида шахснинг маънавий камолоти юзасидан меҳнаткашлар маданий савиясини юксалтириш, уларнинг бўш вақтидан оқилона фойдаланиш юзасидан вилоят касаба уюшмаларнинг ижодий уюшмалар, спорт, илмий-техника жамиятлари ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорлик қилишининг узоқ муддатли программаси ишлаб чиқилади.

Байналмилал тарбияни яхшилаш ва миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш, жамиятни маънавий соғломлаштириш мақсадида **касаба уюшмаларининг маданият саройлари ва клублари базасида миллий—маданий марказлар, студентлар ётоқхоналарида байналмилал дўстлик клублари, ишчилар клубларида—оммавий-сиёсий клублар ташкил қилинади. Бу ишга меҳнаткашларнинг ташаббускор ҳаракатлари ва гуруҳлари жалб қилинади.**

Маданий муассасалар ва халқ ҳунармандчилиги усталари уюшмалари тузилади. Уларнинг имкониятлари клублар ва кутубхоналарни, ҳаваскорлик ижодиёти коллективларини жиҳозлашни яхшилашга йўналтирилади. Янгича хўжалик юритиш, ўзини-ўзи бошқариш шароитларида, мулкнинг хилма-хил шакллари мавжуд бўлган бир шароитда касаба уюшмалари комитетлари, уларнинг маданий муассасалари ва спорт иншоотлари фаолиятининг шакл ва усуллари ўрганилади ва умумлаштирилади.

Халқ таълими муассасалари билан биргаликда мактаб таътили даврида умумтаълим мактабларида кундузи ишлайдиган пионер лагерлари ташкил қилиниб, уларда ҳар йили меҳнаткашлардан камида 35 фоизининг саломатлиги мустаҳкамланади.

IV. АЙРИМ ТАШКИЛИЙ МАСАЛАЛАР

Яқин икки-уч ой ичида вилоят касаба уюшмалари кенгаши аъзоси мақоми ишлаб чиқилади. Вилоят касаба уюшмалари кенгаши президиуми аъзолари, вилоят касаба уюшмалари аъзоларининг сайлаб қўйиладиган органда ўз вазифаларини қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ҳисоботлари мунтазам эшитиб туриладиган бўлади, вилоят касаба уюшмалари кенгашининг президиуми, секретариатининг шаҳарлар, районлар, корхоналар ва ташкилотларда кўчма мажлислари, пленумлари ўтказилади.

Аппарат фаолиятини такомиллаштириш мақсадида аппарат аъзоларининг вилоят касаба уюшмалари кенгашлари аъзоларига буйруқ бериши ҳоллари бартараф этилади. Сайловлардан кейин масъул ходимлар аттестацияси ўтказилади, бунда холислик, принципиаллик ва ошкоралик таъминланади, аттестация ходимларнинг билимдонлигини оширишга, уларда топширилган иш соҳаси учун масъулият ҳиссини кучайтиришга, одамларнинг талаб ва эҳтиёжларига нисбатан эътиборли, сезгир муносабатда бўлишга қаратилади.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши ишида бошланғич ташкилотларга амалий ёрдам кўрсатиш учун вилоят касаба уюшмалари ходимлари ва касаба уюшмалари фаолларининг ҳар ойда корхоналарга бориши йўлга қўйилади. **Вилоят касаба уюшмалари кенгашининг структураси такомиллаштириб борилади, аппарати қисқартирилади, бунда миллатлараро муаммолар ва коллектив шартномалар сингари йўналишлар бўйича структура бўлинмалари бўлиши назарда тутилади.** Яқин икки йил ичида шахсий компьютерлардан фойдаланиб тўла механизациялашган ҳисоб-китобга ўтиш устида изчил иш олиб борилади. **Вилоят касаба уюшмалари кенгаши аппаратини сақлаш учун бошқа манбалар ҳисобига фойда олиш ва ишлаб чиқаришга маблағ сарфлаш таклифлари тайёрланади ва амалга оширилади.**

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши президиуми ишида кўпроқ коллегиалликка эришиш, қабул қилинаётган қарорларнинг ошкоралиги ва демократиклигини кенгайтириш мақсадида **ҳамма соҳа вакилларидан вилоят касаба уюшмалари кенгашининг кенгайтирилган составдан иборат президиуми сайланади.**

Қабул қилинадиган қарорлар камроқ бўлиши учун вилоят касаба уюшмалари кенгаши президиуми муҳокамасига энг асосий масалалар киритилади. Меҳнаткашларни бевосита корхоналарда вилоят касаба уюшмалари кенгашининг раиси, унинг ўринбосари, котиблари ва масъул ходимлари қабул қиладиган бўлади.

Корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари учун турли масалалар бўйича (ҳуқуқий, уй-жой, меҳнат ва иш ҳақи) матбуот-бюллетенлари мавзулар бўйича чиқариб турилади.

Бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари учун касаба уюшмалари аъзолик бадалларидан тушган ва улар ихтиёрида қолган маблағларнинг анча қисмидан оқилона фойдаланиш юзасидан тавсиялар тайёрланади.

Вилоят касаба уюшмалари кенгаши президиуми мазкур лойиҳани эълон қилар экан, барча корхоналар, ташкилотлар, муассасаларга, ҳамма даражадаги касаба уюшмалари комитетларига, касаба уюшмаларининг барча аъзоларига вилоят касаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган ўз фикр ва мулоҳазаларини, таклифларини қуйидаги адресга юборишларини илтимос қилади: **Тошкент шаҳри, Правда Востока кўчаси, 24, Тошкент вилоят касаба уюшмалари кенгаши.**

ВИЛОЯТ КАСАБА УЮШМАЛАРИ КЕНГАШИ ПРЕЗИДИУМИ.

МУКОФОТ МУБОРАК!

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети 1988 йил октябридан 1989 йил июлигача бўлган даврда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқди. Бу мусобақада ғолиб деб топилиб КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитетининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланганлар орасида вилоятимизнинг қуйидаги ноҳиялари, хўжаликлари ва ташкилотлари ҳам бор:

БЕКОБОД ноҳияси;

КАЛИНИН ноҳияси;

Бекобод ноҳиясидаги ДЗЕРЖИНСКИЙ номли колхоз;

Чиноз ноҳиясидаги «ЎЗБЕКИСТОН ССР 30 ЙИЛЛИГИ» колхози;

Оҳангарон ноҳиясидаги «ВЛКСМ 50 ЙИЛЛИГИ» совхоз-саноат комплекси;

Тошкент ноҳиясидаги «ЛЕНИНГРАД» совхози;

ЧИРЧИҚ сут заводи;

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети курортлар бошқармасининг «ТРОИЦК» ёрдамчи хўжалиги.

ЖУН ПЎСТИНЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ

ЧИНОЗ ноҳиясидаги «Қизил Октябрь» колхози теграсида фаолият кўрсата бошлаган яна бир янги кооператив корхонада болалар, аёллар ва эркаклар учун турли катталикдаги жун пўстинлар тайёрлана бошланди.

Д. Цаликов бошчилик қилаётган «Мўйначи» кооперативи ана шу қишки либосларни тайёрлашда асосан Латвия, Литва ҳамда Украинадан келтирилган хом ашёлардан фойдаланмоқда. Шунингдек, бежирим пўстинлар тайёрлаш учун Бухородан қоракўл терилари ҳам олиняпти.

Тайёрланган маҳсулотлар Нархлар Давлат комитети белгилаган баҳоларда савдога чиқарилмоқда.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ.

● Тошкентда болалар уйлари ва мактаб-интернат тарбияланувчиларининг Бутуниттифоқ учрашуви ўтказилади

БОЛАЛИК ХОТИРАЛАРИ БИЛАН ЯШАЙМИЗ

ШАФҚАТЛИЛИК ва инсоний меҳр-муҳаббат билан етим болаларни ўз тарбиясига олиш, уларга ёрдам қўлини чўзиш ва уйининг тўридан жой бериш — ўзбек халқининг ажойиб фазилатидир. Бугунги қайта қуриш даврида эса бу ишни В. И. Ленин номли Совет болалар фондининг Ўзбекистон бўлими, болалар уйлари ва мактаб-интернатларнинг ходимлари, тарбияланувчилари уюшмаси ўз зиммаларига олган.

Уюшмамиз жумҳурият болалар уйларида тарбияланган, ўқиган ва шу ердан мустақил ҳаётга йўлланма олган кишиларнинг ташаббуси билан ташкил топди. Унгача 40—50-йилларда болалар уйларида тарбияланган фаоллар билан самолётсозлар маданият саройида, Э. Тельман номли маданият ва истироҳат боғида, Ангрендаги «Горняк» маданият саройида, А. Навоий номли ўзбек Давлат академик опера ва балет Катта театрида учрашувлар уюштирилди. Мазкур учрашувларнинг ҳар бири болалар уйида тарбияланганларга уларнинг энг масъум онлари — болаликни қайтариб бергандай бўлди.

Уюшманинг биринчилар қаторида бизнинг жумҳуриятимизда ташкил этилиши бежиз эмас, чунки Ўзбекистонда 1918 йилдаёқ болалар уйлари ва етимхоналар мавжуд эди. Туркистонда Совет ҳокимияти ўрнатилгандан сўнг ота-она меҳридан маҳрум бўлган болалар билан ишлаш бирмунча жонланди. 1918 йили Тошкентда К. Либкнехт номли мактаб-коммунанинг очилиши бу борадаги илк қадамлардан бири бўлди. Унинг ташаббускори педагог олим В. Ф. Лубевцов эди. Шу йили Бешёғочда собиқ рус тузем мактабида маҳаллий миллатнинг қаровсиз қолган болалари учун мўлжалланган биринчи мактаб-коммунага асос солинди. Халқ шоири Алмаий номидаги мазкур мактаб «Меҳнат мактаби» деб аталарди. Ўзбек халқининг севимли шоири Миртемир ҳам ана шу ерда тарбияланган эди.

Бундай мактаблар етим болаларни тарбиялашда анчагина муваффақиятларга эришдилар. Жумладан, мактаб-коммуна фаолиятига «Правда» газетасининг 1923 йил 8 июль сонида эълон қилинган мақолада юқори баҳо берилди. Унда айтилишича, К. Либкнехт номли мактаб-коммуна «Шарқнинг ҳақиқий дурдонаси» эди. РСФСР Маориф халқ комиссариати илмий-педагогик секциясининг таниқли педагог Н. К. Крупская раҳбарлигида тан олишича, «Шарқ дурдонаси» бўлмиш педагогик тажрибани мамлакат бўйлаб тадбиқ этмоқ керак эди.

Ўзбекистондаги болалар уйларида кўпгина ҳарбий бошлиқлар, маданият, адабиёт ва санъат арбоблари тарбияланганди. Хусусан, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Собир Раҳимов билан Валижон Набиев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева, генерал Файзулла Норхўжаев, шоир ва ёзувчилардан Темур Фаттоҳ, Адҳам Раҳмат, Иззат Султон, Туроб Тўла, Асқад Мухтор, Қуддус Муҳаммадий, санъат намояндаларидан Сулаймон Юдаков, Раъно Низомова, Иброҳим Юсупов, Акбар Мўминов, Зоҳид Ҳақназаров, Коммуна Исмоилова, Раҳим Аҳмедов, Рўзи Чориев ва бошқалар шулар жумласидандир.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистон РСФСР, Украина, Молдавия, Латвия, Литва, Ленинград ва Москвадан кўчириб келтирилган оилаларни, ота-онасиз қолган болалар қалбини меҳр билан иситди, уларни ҳаётга қайтарди. Булардан ташқари, икки мингга яқин поляк ва 170 нафар испан болалари ўзбек тупроғида ардоқланди.

Урушдан кейинги йилларда, турғунлик даврида, афсуски, ушбу мавзу матбуотда етарлича ёритилмади. Ёритилганда ҳам бузилган ёки ноаниқ фактлар билан таҳлил этилди. Ҳужжатларда Ўзбекистон уруш йилларида 200 мингдан ортиқ болаларни ўз бағрига олганлиги кўрсатилади. Менимча, бу рақам камайтириб юборилган. Нега десангиз, фақатгина 1942 йилнинг ўзидаёқ Ўзбекистондаги мавжуд 267 та болалар уйларининг ҳар бирида 300 дан 600 нафаргача болалар тарбияланган. Демак, тарбияланувчилар сони миллиондан ошиқ бўлган. Бундан ташқари, қатор болалар боғчалари, ҳунар билим юртлари ва етимхоналар ҳам бор эди.

Ўзбекистонда ташкил этилган мактаб-интернатлар ва болалар уйлари ходимлари ҳамда тарбияланувчилари уюшмаси жамоатчилик ёрдамида иш кўради. Чунки ёзувчилар, журналистлар, изқуварлар, олимлар Ўзбекистон халқлари тарихининг ушбу муҳим саҳифасини ёритувчилардир. Бунинг учун уюшмамиз бу борада имкони борича ҳаракат қилмоқда. Жумҳурият вилоятларида унинг бўлимлари тузилиб, бўлажак Ўзбекистон болалар уйлари тарихи музейидан алоҳида жой оладиган қизиқарли экспонатлар, ҳужжатлар тўпланяпти. Вилоятларда иш олиб бораётган бўлимлар фаолияти партия, совет органлари, комсомол, касаба уюшмалари, алоҳида коллективлар ҳамда ўқув юртлари томонидан тўла ҳимоя қилинмоқда.

Шу йилнинг 13—18 декабрида Тошкентда 20—80-йиллардаги болалар уйлари, мактаб-интернатлар тарбияланувчиларининг Бутуниттифоқ учрашуви ўтказилади. Ташкилий комитет номига ана шу учрашувда иштирок этишни истаб барча Иттифоқдош жумҳуриятлардан, Сибирь, Узоқ Шарқ, Приморье ўлкаси, Ёқутистон, Ленинград ва Москвадан илтимосномалар келмоқда.

Мазкур учрашувда ҳеч қандай расмий маъруза ўқилмайди. Ҳамма стол атрофида ўтириб, мамлакатимиздаги болалар уйлари ва мактаб-интернатлар келажаги ҳақида самимий фикр алмашадилар.

Ўзбекистон вакиллари ана шу учрашув қатнашчилари эътиборига алоҳида бирлашма ва хўжалик ҳисобида ишлайдиган маданий марказ тузиш ҳақидаги таклифни ҳавола этишади. Шунингдек, улар «Биз болалик хотиралари билан яшаймиз» (болалар уйларини битирувчилар ҳақида) ва «Биз сизни эслаймиз» (болалар уйлари тарбиячилари ҳақида) деб номланган китоб-альбомлар чоп этиш, болалар уйлари ва мактаб-интернат ходимларини давлат аттестациясидан ўтказиш каби муҳим масалаларни ҳал этиш борасида фикрлашадилар.

Ўйлаймизки, касбидан қатъий назар, ҳар бир киши мактаб-интернатлар, болалар уйлари ходимлари ва тарбияланувчилари уюшмаси фондига баҳоли қудрат ўз ҳиссаларини қўшадилар **(Тошкент шаҳрининг турар-жой-ижтимоий банки № 100700805. Код. 734279).**

Биз 20—80-йиллардаги болалар уйлари, мактаб-интернатларнинг собиқ тарбияланувчилари ва тарбиячилари ўзлари ҳақида ёзиб юборишларини илтимос қиламиз. **Бизнинг адрес: Тошкент—29, Парадлар хиёбони, 1-уй.**

С. МАНСУРОВ,
Ўзбекистон болалар уйлари ва мактаб-интернатлар ходимлари, тарбияланувчилари уюшмасининг биринчи котиби.

* * *

Ушбу мақолага тўланадиган қалам ҳақи муаллифнинг таклифига биноан уюшма фондига ўтказилади.

● СУРАТЛАРДА: 1947 йил. Оржоникидзе ноҳиясидаги 3-махсус болалар уйининг бир гуруҳ тарбияланувчилари; (ўнгдан) В. И. Ленин номли Совет болалар фондининг Ўзбекистон бўлими раисининг ўринбосари Н. Исҳоқов, Ўзбекистон ССР халқ рассоми Р. Чориев, Совет болалар фонди жумҳурият бўлими раисининг биринчи ўринбосари И. Юсупова, Ўзбекистон болалар уйлари ва мактаб-интернатлар тарбияланувчилари ҳамда хизматчилари уюшмасининг биринчи котиби С. Мансуров, тарих фанлари доктори С. Қорабоев Бутуниттифоқ учрашувини қандай ўтказишни муҳокама қилишяпти.

Суратчи И. ЯРУЛИН.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҚАДРДОН БОЛАЛАР ВА ҲУРМАТЛИ ОТА-ОНАЛАР!

29 декабрдан 7 январгача

Қорбобо ва Қорқиз Сизларни

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИГА

«МУЗ УСТИДА АРЧА»

Янги йил томошаларига таклиф қилади

«СЕҲРЛИ КЎЛ» деб номланган эртак томошада муз устида фигурали учиш усталари ва совет цирки артистлари ўзларининг ўргатилган ҳайвонлари билан қатнашадилар.

ТОМОШАЛАР:

29 декабрь соат 13 ва 15.00 да; 30 декабрь соат 11, 13 ва 15.00 да;
31 декабрь соат 11 ва 13.00 да; 1 январь соат 15.00 да; 2, 4, 5, 6, 7 январь соат 11, 13 ва 15.00 да

БОШЛАНАДИ

Билетлар спорт саройи кассаларида 29 ноябрдан бошлаб ҳар куни соат 11 дан 19.00 гача, шунингдек Тошкент давлат циркида вакиллар томонидан сотилади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЎРИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Маълумотлар учун телефонлар: 46-03-12 — касса; 46-70-23 — маъмурият.

«ЎСАРФИЛЬМ»

МУАЛЛИФЛИК БИРЛАШМАСИ

ҚАДРЛИ ДЎСТЛАР!

Агар «ТЎЙ» номли тўлиқ ҳажмли бадиий фильмда роль ўйнашни истасангиз, 20 ДЕКАБРГА ҚАДАР ҳар куни соат 15.00 да 20.00 гача давом этадиган суҳбат ва фотосиновда (омадингизни) истеъдодингизни синаб кўришингиз мумкин.

Сценарий муаллифи ва постановкачи кинорежиссёр «Ўсарфильм» муаллифи САИД ЎСАР БЕК.

Мусиқачи — «Ўсарфильм»нинг мусиқа раҳбари ДАВРОНБЕК ҒОИИБОВ.

Постановкачи-кинооператор — ҲАМИДУЛЛА ҲАСАНОВ.

Постановкачи-кинорассом — ҚАҲРАМОН НУРИДДИНОВ.

«Ўсарфильм» адреси: 700047. Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48 (Техника уйи), Инқилоб хиёбони, телефон 32-01-29 (навбатчилик кечаю кундуз).

АҲОЛИ ВА АВТОТРАНСПОРТ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ҳурматли ўртоқлар!

КЕЙИНГИ ВАҚТЛАРДА ПОЕЗДЛАР ЙЎЛИНИ КЕСИБ ЎТИШ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ЭТМАСЛИК, ТЕМИР ЙЎЛЛАР БЎЙЛАБ ЮРИШ, БЕЛГИЛАНМАГАН ЖОЙЛАРДА ЙЎЛНИ КЕСИБ ЎТИШ ОҚИБАТИДА ОДАМЛАРНИНГ ПОЕЗД ТАГИДА ҚОЛИБ ҲАЛОК БЎЛИШИ ҲОДИСАЛАРИ КЕСКИН КЎПАЙИБ КЕТДИ.

Айниқса, қаровсиз қолдирилган болалар ва пенсионерларнинг поезд тагида қолиши ҳоллари кўп учрамоқда, ўсмир ёшдаги болалар ўртасида жароҳат кўрганлар кўп. Темир йўлни кесиб ўтиш жойларида қоидага риоя этмаслик оқибатида поездларнинг автотранспорт воситалари билан тўқнашиб кетиши ҳоллари ҳам тез-тез учраб турибди.

Масалан, шу йилнинг 10 ойи ичида фақат Тошкентдан Меҳнатгача ва Тошкентдан Ангренгача бўлган темир йўл участкасини ўз ичига олувчи Тошкент йўл дистанциясидагина 21 киши поезд тагида қолди, шулардан 16 нафар киши ҳалок бўлди, ўтган йилнинг шу даврида эса 13 киши поезд тагида қолиб жароҳатланган, 6 киши ҳалок бўлган эди.

Темир йўл дистанциясининг ўтиш жойларида поездларнинг 4 марта автотранспорт билан тўқнашиши натижасида 5 киши жароҳатланди, улардан 3 киши ҳалок бўлди.

Ана шу юз берган мудҳиш ҳодисалардан хулоса чиқариб шуни айтиш мумкинки, поездлар ҳаракати ва уларнинг қатнови йилдан-йилга тиғизлашиб бораётир. Поездлар соатига 90, 100 километр тезлик билан ҳаракат қилмоқда. Ана шундай тезликда кетаётган поездни дарҳол тўхтатиб бўлмайди. Поезднинг тормозланиш йўли айрим ҳолларда унинг массаси, тормоз системасининг ҳолати, об-ҳаво-иқлим ва бошқа омилларга кўра 1000 метрдан ортади. Ҳозирги вақтда поезд йўлларида аксарият туташтирилмаган рейслардан фойдаланилмоқда. Бу ҳаракатдаги поезд шовқинининг анча пасайишига имконият яратади. Шу туфайли бундай йўлларда келаётган поезд шовқинини фақат яқин масофадан туриб эшитиш мумкин.

Йўлнинг икки ён бағрида туташтирувчи тармоқ устунлари қад кўтарган бўлиб, улар ҳам темир йўлдаги ҳаракатни аниқ кузатишга халал беради. Буларнинг ҳаммаси биргаликда темир йўлнинг ўта хавфли зонага айлантиради.

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН! Одамларнинг темир йўлга тушиши ёки тўсатдан пайдо бўлиши поездлар ҳаракатининг издан чиқиши ва бахтсиз ҳодисага сабабчи бўлади.

Темир йўллар бўйлаб юрманг, келаётган поезд олдидан йўлни чопиб ўтманг!

Темир йўлни кесиб ўтаётган пайтда фақат йўловчилар қатнайдиган кўприклар, тоннеллар ва белгиланган ўтиш жойларидан фойдаланинг, болаларнинг темир йўл яқинида ўйнашларига йўл қўйманг.

ҲАЙДОВЧИ! Темир йўлдан ўтиш жойига яқинлашганингда ҳаракат хавфсизлигига ишонч ҳосил қил, йўл белгиларига, нурланадиган ва товуш сигналларига, шлагбаумнинг ҳолати ва йўлдан ўтиш еридаги навбатчи кўрсатмаларига риоя эт, шлагбаум берк пайтда ва шлагбаум бекилаётган вақтда темир йўлни кесиб ўтма.

ЎЗ ҲАЁТИНГИЗНИ САҚЛАНГ!

ТОШКЕНТ ЙЎЛ ДИСТАНЦИЯСИ.

МАҚСАДИ — ФАНГА ҚИЗИҚТИРИШ

Жумҳурият телевидениесининг «Тошкент» студияси тайёрлаган бу кўрсатув жуда кўпчиликда қизиқиш уйғотди. У фақат ёшларгагина эмас, балки аниқ фанлар бўйича олимлар, айниқса астрономияга дахлдор мутахассисларга ҳам ёқди. Студияга келаётган хатлар, қилинаётган қўнғироқлар бундан далолат бериб турибди.

Саккиз ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган ўқувчиларни математика, физика, химия, биология ва бошқа фанларни чуқурроқ билишга жалб этиш мақсадида уюштирилган викторинанинг ташаббускори Ўзбекистон ленинчи Коммунистик ёшлар уюшмасининг Марказий Комитетидир. Ижодкорлар эса айтилган ғоя асосида сермазмун сценарий ёздилар. Кўрсатувнинг жонли ва мароқли чиқиши учун режиссёр Е. А. Семиновская ва рассомлар ҳам сидқидилдан меҳнат қилишди.

Шу куни Совет Иттифоқи Қаҳрамони Владимир Александрович Жонибеков, Бойқўнғир космодромининг собиқ бош врачи Лев Григорьевич Пинский, жумҳурият фанлар академияси астрономия институти директори Таймас Саттиевич Йўлдошбоев, ёзувчи Ҳожиакбар Шайхов ва бошқалар фазога боғлиқ мавзуларда томошабинлар билан суҳбат ўтказдилар. Сўнгра улар мухлисларига зангори экран орқали космосга доир саволлар билан мурожаат қилдилар.

— Уларга жавоблар олгач, — дейди студия бош муҳаррири ўринбосари Светлана Васильевна Даминова, биз билан суҳбатда, — хатларни ўрганамиз. Кимнинг билими, космонавтикага қизиқишини жюри баҳолайди. Кейин ғолиблар «Тошкент» студиясига таклиф қилинадилар. Бу ерда ҳам улар билимдонлиги синаб кўрилади. Сўнгра сараларнинг сарасидан иборат бригада Бойқўнғирга боришга йўлланма олади.

Шу кунларда студия кўрикнинг иккинчи босқичига ҳозирлик кўрмоқда.

С. ҲАСАНОВ.

БОҒДА ЯНГИ ЙИЛНИ КУТАМИЗ

Боғимизда Янги йил байрамига тайёргарлик ишлари авж олдириб юборилди. Байрамнинг бевосита иштирокчилари ҳисобланмиш пойтахт мактаб ўқувчилари ҳамда боғча тарбияланувчилари учун махсус музикали ўйин томошалари тайёрланмоқда. Фақат масал ва эртаклардан тузилган мазкур томошаларда болалар Аёз бобо, Қорқиз, Буратино, Карабас, Қуён, Маймун, Ялмоғиз кампир каби эртак қаҳрамонлари, цирк санъати усталари билан бевосита мулоқотда бўлиб, уларнинг чиқишларидан баҳраманд бўладилар.

Янги йил байрами тадбирини янада қизиқарли бўлиши учун биз томошаларга таниқли артистлар, иттифоқ миқёсидаги бир неча конкурсларнинг лауреати Лилия Безчинская ҳамда Бутуниттифоқ конкурсининг дипломанти Татьяна Шамшиналарни таклиф қилганмиз.

Байрам томошаларига ўз фарзандлари билан ташриф буюрган ота-оналарга эса «Қизил чиннигул» ансамбли ўз концерт программасини намойиш этади.

29 декабрдан 10 январгача қадар бўладиган ушбу байрам томошаларига билетларни боғ маъмуриятидан нақд пулга ёки пул ўтказиш йўли билан олиш мумкин. Мазкур тадбир юзасидан бирон маълумот олишни истаганлар 77-10-96, 77-25-48 телефонлари орқали мурожаат қилишлари мумкин.

Б. СУЛТОНОВ,
«Ўзбекистон комсомоли 40 йиллиги» номли маданият ва истироҳат боғи директори.

СПОРТ

РАҚИБЛАР МАЪЛУМ

● ШУНДАЙ қилиб келаси йил Италияда ўтказиладиган жаҳон футбол биринчилигида қатнашадиган группалардаги ўзаро рақиблар маълум бўлди. Римда қуръа ташлаш йўли билан 24 команда олти группага бўлинди.

СССР терма командаси **иккинчи группада** Аргентина, Румыния ва Камерун терма командалари билан баҳслашадиган бўлди. Ўйинлар Неаполь, Милан ва Бари шаҳарларида ўтади. Бошқа группаларда эса командалар қуйидагича бўлинди. **Биринчи группа:** — Италия, Австрия, АҚШ, Чехословакия.

Учинчи группа — Бразилия, Коста-рика, Шотландия, Швеция.

Тўртинчи группа — ГФР, Югославия, Бирлашган Араб Амирлиги, Колумбия. **Бешинчи группа** — Бельгия, Жанубий Корея, Уругвай, Испания. **Олтинчи группа** — Англия, Миср, Нидерландия, Ирландия. Чемпионатнинг иккинчи босқичига ҳар қайси группада биринчи—иккинчи ўринни эгаллаган, шунингдек, олтита группа қатнашчилари ўртасида ўзаро ҳисоб-китобда яхши кўрсаткичга эришган тўрт команда чиқади.

Чемпионат 8 июнда Миланда Аргентина ва Камерун командалари учрашуви билан бошланади. Чемпион эса Римда 8 июлда маълум бўлади.

СССР футболчилари группадаги ўйинларни 9 июнда Румыния, 13 июнда Аргентина, 18 июнда Камерун командаси билан ўтказадилар.

ТЕРМА КОМАНДА САФИДА

● АҚШнинг Флорида штатидаги Орландо шаҳрида сузиш бўйича мамлакат очиқ биринчилигида совет спортчилари ҳам иштирок этишмоқда. Москвалик Д. Волков билан куйбишевлик В. Таянович биринчи куни 100 метрга брасс ва 400 метрга эркин усулда ўтказилган мусобақаларда ғолиб чиқишди. Тошкентлик Сергей Заболотнов 200 метрга чалқанча усулда сузишда 2 минут 02,93 секунд натижа кўрсатиб, иккинчи бўлди.

СИНЧКОВ СУРАТКАШ НИГОҲИ БИЛАН

ХАРИДОРГА ЕТИБ БОРМАЯПТИ, КИМ АЙБДОР?

Шу кунларда Тошкент темир йўл шаҳар юк-товар станциясида бўлсангиз, ўз вақтида ташиб олинмаган, вагон ва платформалардан туширилмаган турли хил халқ хўжалиги юклари — озиқ-овқат, енгил саноат маҳсулотлари, рўзғор буюмлари, корхоналар учун олис манзиллардан атайин келтирилган техника ва анжомлар, турфа хил лак-бўёқларни кўриб, беихтиёр ачиниб кетасиз. Уларнинг ўз вақтида керакли жойларга элтилмаётгани, харидорлар қўлига етиб бормаётгани учун кимлар айбдор?

Темир йўл бошқармасига қарашли шартнома бўйича юк тушириш ва ортиш дистанция хизмати раҳбариятининг ўз вақтида юк туширувчи ишчиларни ажратмаслиги (ҳар куни 60 нафар юкчи берилиши керак), юкларни манзилга элтиб берувчи 2502-автоколоннанинг автотранспорт воситалари билан етарли даражада таъминламаслиги ҳам мана шундай хўжасизликка сабаб бўлмоқда.

Қолаверса, манфаатдор корхоналар раҳбарлари ҳам ўз лоқайдликлари билан бу борада катта «ҳисса» қўшмоқдалар. Масалан, Тошкент чарм-мўйна заводи шу йил 27 октябрдан 1 ноябргача бир вагон — 70 тонна чарм ошлаш тузини ўз вақтида ташиб олмай, минг сўм жарима тўлади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бу корхона раҳбарлари вагонларни ушлаб турганликлари учун биринчи марта жарима тўлаётганликлари йўқ. Бунчалик исроф қилиш учун, маблағларни улар қаердан олишаётганикин? Бойваччалик ҳам эви билан-да!

Суратларда Тошкент юк-товар станциясидаги ачинарли манзарани кўриб турибсиз; ўз вақтида бўшатилмаётган бу вагонлар юкчилар йўлига маҳтал бўлиб турибди; шакар, ун, телевизорлар, кир ювиш машиналари, дори-дармонлар, қоғоз ўрамларининг бу тарзда ётиши ҳам ўта кетган хўжасизликдан бошқа нарса эмас.

М. НУРИДДИНОВ.
Муаллиф суратлари.

БИЛДИРИШ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи-қишлоқ мухбирлари университетига янги ўқув йили учун тингловчиларни қабул қилиш бошланди.

Университетга ишчилар, қишлоқ меҳнаткашлари, зиёлилар ва ўқув юртларининг талабалари — мухбирликка қизиққан барча кишилар қабул қилинади. Машғулотлар икки ҳафтада бир марта кеч соат 18 да бўлади, тажрибали журналистлар, В. И. Ленин номидаги Тошкент дорилфунуни журналистика факультетининг домлалари лекция ва суҳбатлар ўтказишади.

Университетга кириш учун иш ёки ўқиш жойидан характеристика-тавсиянома таржимаи ҳол ва 3х4 ҳажмида 2 та фотосурат топширилади. Адресимиз: Тошкент, Ленинград кўчаси 32-уй, 7-қават, 747-хона. Қўшимча маълумот учун телефон: 32-55-56, ички — 55-56.

Навбатдаги қабул

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги ҳуқуқ, социалистик қонунчиликни пропаганда қилиш жамоатчилик кенгаши навбатдаги қабулни — эртага 14 декабрь пайшанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик кенгашининг аъзоси, Тошкент шаҳар прокурорининг ёрдамчиси Нурмат Турсунматов қабул қилади.

Бизнинг адрес: Ленинград кўчаси 32-уй, 7-қават, 742-хона. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИНИНГ ҚАБУЛХОНАСИ».

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ҲАМДА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ташоблагрострой» бирлашмасининг

БУЮРТМАЧИ ХИЗМАТИ ТУГАТИЛДИ

Буюртмачи ишини бажариш «Ташоблагропромсоюз»га юклатилди.

Юқорида қайд этилган хизмат иши билан боғлиқ барча даъволар юзасидан — 26 декабргача қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700015, Тошкент шаҳри, Лоҳутий кўчаси, 16-«а» уй.

«ОСИЁ БАНКИ» ТОШКЕНТ КОММЕРЦИЯ БАНКИ

Ўз жамғармаларингизни келишилганига кўра

ЎЗАРО МАНФААТЛИ ШАРТЛАР БИЛАН БАНКДА САҚЛАШНИ

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Бу — ҲАМ ҚУЛАЙ, ҲАМ МАНФААТЛИ ВА ИШОНЧЛИДИР!

Банк адреси: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, 2-квартал, 8-уй (8, 18, 24, 51, 60, 91, 97, 112-автобусларнинг «Универсам» бекати).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 224808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р.— 04460. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. Б.— 1740. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12